

P

**omagamy
sobie
w pracy**

Współokreślone lata
1981 - 1985.

Na końcu „Bibliografia rewastatu
«Pomagamy...» z lata 1970 - 1985

ROK XXVI

NR 1/2

1981

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA
IM. EMANUELA SMÓLKI W OPOLU

WOJEWÓDZKA
BIBL PUBL
IM. E. SMÓLKI
W OPOLU

Pomagamy sobie w pracy

Półrocznik instrukcyjno-metodyczny

Rok XXVI

nr 1/2

1981

**Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emanuela Smolki
w Opolu**

Redaguje kolegium w składzie: Ireneusz Chudy — przewodniczący,
Joanna Czankowska-Pasierbińska — sekretarz, Mieczysław Faber,
Krystyna Głab, Janina Kościów,

Projekt okładki — Janusz Miynarski

TRZYDZIESTOLECIE DZIAŁALNOŚCI
WOJEWODZKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ
im. E. SMÓŁKI w OPOLU

Franciszek Cedrych

TRZYDZIEŚCI LAT DZIAŁALNOŚCI WOJEWÓDZKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ IM. E. SMOLKI W OPOLU

W s t ę p

Powstałe w 1950 r. województwo opolskie spowodowało narodziny szeregu instytucji i urzędów szczebla wojewódzkiego, w tym także Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej. Nowo powstałej WBP, zorganizowanej w oparciu o "Dekret o bibliotekach" z 17 IV 1946 r., nadano instytucjonalny charakter w II poł. 1951 r. W pierwszym okresie funkcjonowania WBP jej podstawowe zadania sprowadzały się do spraw administracyjnych i instrukcyjno-metodycznych. Po 1955 r. nastąpiła aktywizacja w rozwoju bibliotek. Rozbudowie uległa struktura WIMBP, wzrosła aktywność udostępnieniowa. Współpracowano z wieloma bibliotekami publicznymi w kraju, z bibliotekami innych resortów, szeregiem instytucji kulturalno-oświatowych Opola (uczelnie, OTK-O, OTPN, WDK itp.). Administracyjnie WBP podlegała Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej (Urzędowi Wojewódzkiemu).

Organizacja WBP

Nabierająca instytucjonalnego charakteru WBP, zrazu - z uwagi na niewielkie pomieszczenia, niski stan zatrudnienia oraz minimalną ilość zbiorów - nie była placówką biblioteczną w pełnym tego słowa znaczeniu. Praktycznie pozbawiona była właściwej wojewódzkiej bibliotece struktury. Dwie zatrudnione instruktorki zajmowały się wszelkimi pracami jakie w tym czasie na WBP spoczywały, zatem gromadzenie i opracowanie księgozbioru, instruktaż fachowy w terenie, zaopatrzenie oraz sprawy budżetowe. Dopiero w 1953 r. zorganizowano czytelnię z 26 miejscami o ograniczonych możliwościach udostępniania na zewnątrz. Dyżurujący pracownik pełnił także funkcję informatora. W 1955 r. połączono WBP z Miejską Biblioteką Publiczną w Opolu, tworząc Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną. Komasażka struktur i kadry obu placówek umożliwiła pewne zróżnicowanie w organizacji WIMBP. Na bazie dotychczasowej MBP tworzono Dział Udostępniania. Uzupełnianie i opracowywanie zbiorów połączonych bibliotek stworzyło konieczność zorganizowania odrębnego działu. Zaistniała również możliwość i potrzeba organizacji Działu Instrukcyjno-Metodycznego. Dział ten pełnił także funkcję ośrodka informacji, głównie w aspekcie potrzeb bibliotek terenowych. Po 1955 r. utworzono również samodzielne stanowisko księgowego biblioteki, zaś sekretariat obsługiwał dodatkowo bibliotekę w zakresie zaopatrzenia. W 1960 r., z uwagi na ilość księgozbioru i czytelników oraz wzrost ilości kwerend i prac bibliograficznych, utworzono specjalistyczny Dział Informacyjno-Bibliograficzny, strukturalnie wiążący zbiory naukowe, śląskie i specjalne.

W tej postaci Dział Informacyjno-Bibliograficzny przetrwał do 1968 r. kiedy to wyłączono zbiory naukowe, tworząc Oddział Zbiorów Naukowych przy Dziale Udostępniania, by w rok później analogicznie postąpić ze zbiorami specjalnymi, tworząc Dział Zbiorów Specjalnych i Zabawkowych.

W roku 1974 w miejsce istniejącej przy Dziale Udostępniania - wypożyczalni płyt utworzono oddział muzyczny, posiadający własny lokal i zbiory.

Zły stan katalogów bibliotecznych i konieczność ich uporządkowania zdecydowały o powstaniu w roku 1977 Samodzielnego Oddziału Katalogów, w rok później włączonego do Oddziału Zbiorów Naukowych.

W oddanym do użytku odrestaurowanym zamku w Rogowie znalazła pomieszczenie Biblioteka Składowa, w której zgromadzono wiele tysięcy wartościowych, ale rzadziej wykorzystywanych przez czytelników książek.

Zwiększony zakres działalności Działu Gromadzenia, Opracowania i Uzupelnianie Zbiorów (centralny zakup i opracowanie), spowodował rozbudowę działu i wzrost liczby pracowników (do 12).

Dzięki utworzonym w r. 1974 Stacji Małej Poligrafii i introligatorni WBP mogła rozwinąć działalność wydawniczą na użytek własnych działów i innych instytucji kulturalnych oraz zaspokoić rosnące potrzeby czytelników w zakresie reprografii. Introligatornia pozwala konserwować zbiory w sposób tradycyjny, natomiast stacja mikrofilmowa pozwala zabezpieczyć szczególnie cenne druki oraz zaoszczędzić cennego miejsca, dzięki wygodnym i zajmującym mało miejsca mikrofilmom.

Dzięki utworzonemu w Golczowicach Oddziałowi Zbiorów Zabezpieczonych, gromadzącemu dublety WBP mogła podjąć racjonalną gospodarkę drukami zbędnymi.

Od roku 1979 Samodzielny Oddział Bibliografii Regionalnej prowadzi prace nad bieżącą bibliografią Opolszczyzny.

Sieć

W chwili powstania WBP przejęła pod merytoryczny nadzór 13 bibliotek powiatowych, 27 miejskich oraz 135 gminnych. Utworzenie WMBP spowodowało przejście pod bezpośredni nadzór 7 filii bibliotecznych w Opolu oraz Oddział Młodzieżowy. Ilość placówek w Opolu kształtowała się dosyć różnie. Powstawały nowe placówki, lecz też ulegały likwidacji dotychczas istniejące. W 1970 r. sieć filii bibliotecznych, w porównaniu z 1955 r. wzrosła o 5 placówek, przy czym należy zaznaczyć, iż przyrost ten nie był systematyczny. W 1956 r. Opole posiadało 8 filii, w rok później - 9, w 1958 r. - ponownie 8, i stan taki utrzymywał się do 1965 r. Dopiero w 1965 r. nastąpiło częściowe ożywienie w organizacji nowych placówek, jednak nie było ono wolne od zakłóceń spowodowanych fluktuacją kadry oraz koniecznością likwidacji bądź zmianą lokalizacji niektórych filii (filie nr: 2, 4, 5, 7, 8).

Ostatnie dziesięciolecie przyniosło dalszy rozwój sieci placówek na terenie miasta.

Powstały filie na nowych osiedlach (Chabry, Dambonia, ZWM). Utworzono specjalistyczne filie przy szpitalach: ginekologicznym, neuropsychiatrycznym, onkologicznym. W 1976 roku przejęto 3 biblioteki wiejskie (po przyłączeniu do Opolu wsi Malna, Grudziice i Wójtowa Wieś).

Mimo likwidacji niektórych filii (np. filia nr 9) liczba placówek wzrosła w roku 1980 do 22 (r. 1973 - 16).

Lokale, wyposażenie, kadry

W 1951 r. organizująca się WBP otrzymała pomieszczenia w gmachu dzisiejszego Urzędu Wojewódzkiego przy ul. Piastowskiej 14. Pomieszczenia te składały się z 1 pokoju biurowego i 2 magazynów. Ciężkość i brak możliwości strukturalnej rozbudowy biblioteki spowodowały iż w 1953 r. biblioteka otrzymała obecny budynek przy ul. Piastowskiej 18. W budynku tym mieściła się również Powiatowa Biblioteka Publiczna i Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka; funkcję administratora pełniła jednak WBP. Uwzględniając ówczesne zasoby zbiorów oraz stan zatrudnienia, biblioteka rozpoczęła pracę w optymalnych na miarę czasów warunkach. W 1955 r. WBP uzyskała lokal po byłej MBP w gmachu Ratusza, tworząc tam wypożyczalnię. Pomieszczenia biblioteczne w Ratuszu, z racji zawilgocenia i zaciemnienia arkadami budynku, nie bardzo odpowiadały bibliotecznym potrzebom. Uwierczeniem nieprzydatności tego lokalu dla potrzeb biblioteki była decyzja inspektora BHP, nakazująca w 1961 r. zamknięcie wypożyczalni. Jej funkcję spełniała częściowo filia nr 9 mieszcząca się w gmachu Wojewódzkiego Domu Kultury. W 1963 r. WBP otrzymała dla zbiorów Wypożyczalni lokal przy Pl. Armii Czerwonej (po Państwowej Średniej Szkole Muzycznej). Nie było to jednak rozwiązanie najlepsze, bowiem w 1969 r. lokal ów musiano poddać generalnemu remontowi. W końcu lat sześćdziesiątych w wysoce trudnej sytuacji znalazły się zbiory naukowe, mieszczące się na zapleczu czytelni. W obliczu stale powiększających się zbiorów, zdecydowano zbudować obok gmachu głównego WBP, pawilon typu "Bydgoszcz", umieszczając w nim wypożyczalnię zbiorów naukowych. W wyjątkowo niesprzyjających warunkach pracowały filie. W wielu przypadkach zajmowały lokale nie nadające się do prowadzenia jakiegokolwiek działalności społeczno-kulturalnej. Nierzadko filie zajmowały pomieszczenia zaniedbane, częściowo zdewastowane i wilgotne. Z uwagi na silny głód lokalowy - WIMBP nie mając sensownej alternatywy, decydowała się na adaptację proponowanych pomieszczeń. Wśród nich były także pomieszczenia stanowiące własność prywatną. Plagą stawały się częste wymówienia lokali przez ich właścicieli.

W 1965 r. na 10 placówek udostępniania, 3 posiadały "znośne" warunki do pracy, 7 natomiast w ogóle nie nadawało się do eksploatacji. Powyżej 80 m² powierzchni miały jedynie placówki centralne: Wypożyczalnia Centralna, Wypożyczalnia Zbiorów Naukowych oraz Oddział Dziecięcy.

Wiele placówek zmieniło lokale na bardziej obszerne, funkcjonalne o wyższym standardzie. Nowe lokale otrzymała Wypożyczalnia Centralna, Oddział Muzyczny i Oddział Opracowania.

Zarówno filie przenoszące się do nowych lokali jak i placówki modernizowane (Oddział Dziecięcy, filie nr 4, 7) otrzymywały niemal w całości nowe wyposażenie (metalowe regały, lamy biblioteczne, szafki katalogowe i inny sprzęt). Mimo wielkiej trudności w zakupie placówki wyposażono w nowoczesny sprzęt (maszyny do pisania, sprzęt audiowizualny). Niektóre filie otrzymały łączność telefoniczną z WDP. W 1976 roku w bibliotece zainstalowano dalekopis. Zakupiono kilkanaście czytników do mikrofilmów i półautomatyczną kopiarkę. WBP dwukrotnie otrzymała bardzo usprawniające centralne opracowanie aparatu do powielania kart katalogowych "minigraph".

Zły stan lokali, a zatem trudne warunki pracy oraz stosunkowo niskie uposażenia powodowały dużą fluktuację. Wielu zaangażowanych i cenionych fachowców odeszło w minionych latach, znajdując lepsze warunki w bibliotekach innych resortów. W 1951 r. WBP zatrudniała 4 pracowników (dyrektor, wicedyrektor oraz 2 instruktorki). Po połączeniu z MBP załoga WiMBP liczyła 17 osób, a w 1970 r. - 61 osób. Procent rotacji kadry kształtował się w granicach 8% - w 1963 r. i 24% - w 1967 r.

Lata siedemdziesiąte charakteryzowały się znaczną fluktuacją kadr i jednocześnie wzrostem ich kwalifikacji zawodowych. Decyzja odejścia z biblioteki była podyktowana w większości chęcią znalezienia lepiej płatnej pracy, w lepszych warunkach i o dogodniejszych godzinach pracy. Zdecydowaną większość rezygnujących z pracy w WBP stanowili pracownicy ryczałtowi zatrudnieni w filiach. W roku 1973 1/3 ogólnego stanu zatrudnionych zwolniła się z WBP.

Mniej więcej od roku 1970 do biblioteki zaczęli napływać absolwenci wyższych uczelni. Wielu z nich zwolniło się po kilku latach pracy, ale miejsce ich zajęli nowi po studiach zaocznych z zakresu bibliotekoznawstwa, które ukończyli będąc już pracownikami biblioteki. W roku 1980 na 151 zatrudnionych, 28 osób dokształcało się w zakresie studiów wyższych, a 6 osób ukończyło je.

W tym okresie wzrasta również liczba osób ze średnim wykształceniem zawodowym. Państwowe Studium Kulturalno-Oświatowe i Bibliotekarskie systematycznie zasilalo bibliotekę nowymi kadrami.

Mimo skomplikowanych warunków, w jakich pracowała WiMBP, w minionych dziesięcioleciach, szereg pracowników legitymuje się długoletnim stażem pracy. Do "najstarszych" należą: J. Knapik, H. Gaszczyńska, J. Kościół, T. Jakubczak, A. Bednarowska, R. Sękowski, D. Branicka, J. Jackowska, M. Faber i in.

Funkcję dyrektorów w WBP (WiMBP) pełnili: Stanisław Partyka (1951-1953), Jadwiga Sieprawska (1953-1958), Roman Sękowski (1958-1977), Władysław Wąsiel (1977-).

Zbiory biblioteki i ich udostępnianie

Stosunkowo trudną sprawą dla biblioteki, głównie w pierwszych latach jej istnienia było gromadzenie zbiorów. Niebagatelne znaczenie odgrywała historia Opolszczyzny. Istniały wprawdzie na Śląsku bogate tradycje czytelnicze książki polskiej, głównie jednak w ośrodkach wiejskich. Inaczej przedstawiała się sytuacja w Opolu, gdzie brak większych tradycji był wynikiem ogromnego zniemczenia miasta (w 1933 r. językiem polskim posługiwało się zaledwie 0,4% mieszkańców Opoli). Ocalałe z żywiołu wojennego książki polskie były nieliczne, zaś niemieckie zwłaszcza beletrystyka - nie nadawały się do udostępniania z zasadniczych względów. Przydatne okazały się jedynie niemieckie wydawnictwa encyklopedyczne, słowniki oraz nieliczne atlasy i poionika. Trudną sytuację częściowo ratowały dary bądź zakupy prywatnych księgozbiorów.

Z uwagi na wcześniejsze działania w Opolu MBP i PBP, gromadzące i udostępniające literaturę piękną i popularnonaukową - WBP w pionierskich miesiącach swego istnienia gromadziła materiały do księ-

gozbioru podręcznego. Była to literatura fachowa służąca prowadzeniu działalności instrukcyjno-metodycznej, zbiory typu encyklopedycznego oraz naukowe syntezę. Zbiory te stały się załącznikiem późniejszej czytelnicy. Punktem wyjścia w zakresie zbiorów nowo powstałej WBP było kilkadziesiąt woluminów przekazanych przez ówczesny Referat Bibliotek PWRN w Opolu. Dla uzupełnienia zbiorów podręcznych WBP zakupiła jeszcze w 1951 r. kilkaset egzemplarzy dzieł antykwarycznych. Dalsza rozbudowa księgozbioru podręcznego odbywała się przez dokonywanie zakupów od prywatnych właścicieli książek oraz darów. Ponadto stały kontakt z Antykwariatem umożliwił śledzenie na bieżąco nabytków antykwarycznych i ich zakup. Gromadzenie księgozbioru odbywało się więc przez indywidualne zakupy, pomijając zakup i opracowanie centralne nadzorowane przez Centralny Zarząd Bibliotek w Warszawie. Do stycznia 1952 r. opiekę nad zbiorami sprawowały instruktorzy WBP, po czym funkcję tę przejęła nowo zatrudniona absolwentka 6-miesięcznego kursu bibliotekarskiego w Jarocinie.

W końcu 1951 r. zbiory WBP liczyły ok. 1600 tomów - stanowiły liczbę wielce skromną w porównaniu z liczbą zbiorów MBP (12 300 tomów).

Podstawę księgozbioru czytelnicy WBP w I poł. lat pięćdziesiątych stanowiły dzieła w rodzaju: "Wielkiej Literatury Powszechnej", "Dziejów Kultury Polskiej" - Brücknera, "Literatury Polskiej" - Korbuta, "Encyklopedia" - Trzaski, Everta i Michalskiego, "Handbuch des Wissens" - Brockhausea, "Historii Sztuki" - Springera, Encyklopedii "Świat i Życie" itp.

Uzupełnieniem księgozbioru były czasopisma, których w 1952 r. pnumerowano - 30. Czytelnicy dysponowała katalogami: alfabetycznym, działowym, czasopism, siłosiaków oraz kartotekami: recenzji literackich, osobową pisarzy, a zapoczątkowano dopiero w latach sześćdziesiątych kartotekę recenzji teatralnych i filmowych.

Zorganizowany po połączeniu obu bibliotek Dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów rozwiązał problemy związane z polityką rozwoju zbiorów. Do zadań działu należało bieżące śledzenie rynku wydawniczego, przeglądanie Zapowiedzi Wydawniczych czy Przeglądu Księgarskiego oraz ustalanie na ich podstawie polityki zakupu nowości i wznowień, a także - zgodne z UKD - ich opracowanie. Ważnym ogniwem w procesie gromadzenia zbiorów były aukcje księgarskie organizowane przez ważniejsze ośrodki naukowe kraju: Warszawę, Kraków, Wrocław, Poznań itp.

Do 1957 r. sieć miejska WiMBP otrzymywała część książek z zakupu centralnego, resztę uzupełniano zakupem indywidualnym.

Wielkość gromadzonego księgozbioru zdeterminowana była planem finansowym biblioteki jak również możliwościami rynku wydawniczego.

Efekty gromadzenia zbiorów w WiMBP przedstawiały się następująco:

1955 r. -	36 556 wol.
1960 r. -	78 263 wol.
1965 r. -	137 019 wol.
1970 r. -	183 259 wol.

Roczny przyrost księgozbioru ulegał jednak ciągłym ilościowym wahaniom spowodowanym m.in. okresowym zmniejszeniem funduszy na zakup, trudnościami rynku wydawniczego oraz doraźnymi selekcjami dużej ilości książek w niektórych latach.

Przyjęty w latach sześćdziesiątych wskaźnik struktury zbiorów, przyjmujący dla Opolszczyzny: 50 % literatury pięknej dla dorosłych

20 % literatury pięknej dla dzieci i 30 % literatury popularnonaukowej nie pokrywał się ze strukturą zbiorów WBP, w której procent literatury popularnonaukowej oscylował zawsze w granicach 40-45 %. Jak wynika z powyższych danych wielkość księgozbioru naukowego była zawyżona - także w stosunku do ilości wypożyczeń. Jednak rozbudowa zbiorów naukowych była obiektywną koniecznością z uwagi na status miasta jako ośrodka akademickiego i naukowej stolicy regionu.

Dobrze przedstawiała się sytuacja WIMBP na tle wskaźników centralnych dotyczących ilości woluminów na mieszkańca i na 1 czytelnika, wydatków na zakup nowości itp. Z reguły WIMBP plasowała się na czołowych miejscach w kraju. Nieco gorzej wyglądała sytuacja we wskaźnikach dotyczących wypożyczeń.

Rozpoczęte na szerszą skalę w latach sześćdziesiątych gromadzenie zbiorów specjalnych (starodruki, rękopisy itd.) odbywało się drogą zakupów antykwarycznych, aukcyjnych, darów lub wymiany.

Odrębnym rodzajem zbiorów specjalnych, wchodzących strukturalnie w skład zbiorów Działu Udostępniania, są zbiory muzyczne, których udostępnienie zapoczątkowano w 1964 r. jako novum w skali kraju. Są to głównie płyty gramofonowe, taśmy magnetofonowe i nuty z zapisem muzyki poważnej i rozrywkowej, a także przeźrocza, recytacje, baśnie, materiały dźwiękowe do nauki języków obcych. W latach sześćdziesiątych zgromadzono około 2000 płyt, z których korzystało rocznie ok. 300 osób. W latach siedemdziesiątych nastąpił poważny wzrost ilościowy i asortymentowy zbiorów Oddziału Muzycznego. Jego zbiory osiągnęły liczbę ok. 21 000 jednostek inwentarzewych, a liczba korzystających w końcu 1979 r. wyniosła ok. 2000.

Działalność udostępnieniowa WBP (WIMBP) prowadzona była w oparciu o pracę wypożyczalni i czytelnia. Statystyka wypożyczeń wzrosła gwałtownie w 1955 r., zauważyć jednak należy, iż gros wypożyczeń i czytelników wniosła była Miejska Biblioteka Publiczna.

W ciągu całego okresu funkcjonowania biblioteki ilość wypożyczeń systematycznie rosła (z wyjątkiem 1958 r. - prawdopodobnie pokłósiła generalnej selekcji jaką przeprowadzono w 1957 r.) osiągając w 1960 r. 143 143 wol. i w 1970 r. - 300 755. Analogicznie notowano wzrost zarejestrowanych czytelników (1955 r. - 3275, 1960 r. - 7044, 1970 r. - 17 842).

Największym przedsięwzięciem w zakresie gromadzenia i uzupełniania zbiorów w historii WBP stały się wprowadzone w roku 1978 zakup centralny i centralne opracowanie. Dotychczas WBP zaopatrywała w zbiory własne działy i filie na terenie miasta. Odtąd miała się stać centralą dla wszystkich placówek na terenie województwa. Podstawą realizacji tego zadania było porozumienie zawarte między WBP a P.P. "Dom Książki" w Opolu. Wprowadzenie systemu centralnego zakupu i opracowania zbiorów miało wyrównać wskaźnik zaopatrzenia bibliotek w nowości wydawnicze, zapewnić właściwy profil gromadzenia i ujednoczyć opracowanie zbiorów. System ten przetrwał w planowanej wersji do połowy roku 1980, kiedy to z powodu kłopotów transportowych ograniczono zakup do bibliotek gminnych i ich filii.

W ciągu ostatnich dziesięciu lat WBP znacznie powiększyła swoje zbiory (w r. 1980 - 374 818 wol.). Podjęte w końcu lat 60-tych działania zmierzające do wzbogacenia zbiorów o tzw. zbiory specjalne, kontynuowano. Zgromadzono duży zbiór starodruków (w tym wiele b. cennych) i rękopisów. Księgozbiór regionalny dotyczący Opolszczyzny i Śląska przekroczył w r. 1980 10 tys. woluminów. Wyo-

drębniono zbiory dotyczące sztuki. Rozpoczęto gromadzenie grafiki oryginalnej (współczesnej i zabytkowej), kartografii, druków ulotnych, fotografii, pocztówek, ekalibrisów. Dzięki własnej stacji mikrofilmowej i zamówieniom realizowanym przez Bibliotekę Narodową, WBP wzbogaciła się o duży zbiór mikrofilmowanych czasopism śląskich, a także ważniejszych czasopism bieżących.

Od lat biblioteka prenumeruje rocznie ponad 400 tytułów czasopism z różnych dziedzin wiedzy. Systematycznie uzupełnia się tę listę o nowe tytuły. Wiele uwagi poświęcono uzupełnianiu zbiorów, zwłaszcza czasopism. Dzięki wymianie międzybibliotecznej i zakupom antykwarycznym uzupełniono wiele roczników.

Powstanie w Opolu wyższej uczelni technicznej oraz zmiana zainteresowań czytelniczych naszych użytkowników (wzrost zainteresowań literaturą z zakresu nauk ścisłych, technicznych i stosowanych np. rolnictwa) przyczyniły się do zmiany profilu gromadzenia zbiorów w naszych placówkach.

Wielkim powodzeniem cieszą się wśród użytkowników zbiory audiowizualne Oddziału Muzycznego - płyty, taśmy, kasety, przezroczka. Wypożyczanie płyt wprowadzono również do większych filii.

We wszystkich placówkach czytelnicy mogą swobodnie korzystać z księgozbioru dzięki wolnemu dostępowi do półek.

Działalność instrukcyjno-metodyczna

Powołanie do życia WBP nałożyło na nią obowiązek sprawowania opieki nad siecią istniejących w terenie placówek, a także tworzenia nowych, głównie wiejskich. Zrazu dwuosobowy zespół instruktorski w osobach: J. Knapik i A. Kośna, "prowadzony" przez wicedyrektor H. Gąszczyńską, nie był w stanie prowadzić szeroko rozumianej działalności instrukcyjnej. Brakowało materiałów poglądowych, nie wszędzie docierały środki państwowej komunikacji. W 1951 r. oprócz bibliotek powiatowych, miejskich i gminnych w zakresie instytucjonalnego oddziaływania WBP wchodziły także punkty biblioteczne - wiejskie i zakładowe. 16 XII 1951 r. odbyła się pierwsza narada z udziałem przedstawicieli bibliotek powiatowych. Były to początki późniejszych narad i seminariów bibliotecznych. W I poł. lat pięćdziesiątych seminaria odbywały się przeciętnie 3-4 razy w roku. Były to na ogół spotkania 2-3 dniowe, organizowane czasem w bibliotekach powiatowych czy miejskich, dysponujących odpowiednimi warunkami. Aby podnieść efektywność pracy instrukcyjnej w grudniu 1951 r. obydwie instruktorki zostały przeszkolone na 4-tygodniowym kursie w Jarocinie. Do podstawowych zadań instruktorek należały sprawy związane z poprawnym funkcjonowaniem placówek terenowych, a więc: instruktaż w zakresie doboru literatury, układu, klasyfikacji, informacji o zbiorach, prowadzenia działalności kulturalno-oświatowej. Nierzadko były to prace czysto techniczne, związane z organizacją biblioteki, załatwianiem opatu itp.

Wraz ze zmianą - w 1953 r. lokalu WBP, podjęto się organizacji Gabinetu Metodycznego i Audiowizualnego. W latach 1954-1955 formy doszkalać bibliotekarzy oraz ich zawodowe doskonalenia zostały wzbogacone o seminaria wojewódzkie organizowane według programu opracowanego przez Centralny Zarząd Bibliotek. Ponadto zaczęto propagować wśród bibliotekarzy samokształcenie prowadzone przez Wszelchnię Radiową. W tym czasie wprowadzono również w WBP, PBP i MBP spotkania wewnątrzzakładowe. Po połączeniu WBP z MDP

nastąpiło utworzenie Działu Instrukcyjno-Metodycznego o 3 osobowej obsadzie wraz ze stanowiskiem bibliografa. W tym okresie nastąpiła względna stabilność kadry instruktorskiej w terenie, co w znacznym stopniu odciążało instruktorów wojewódzkich. W 1958 r. nastąpiło wzmocnienie kadrowe działu (w dziale pracowało 6 osób), umożliwiając dokonanie specjalizacji w następujących dziedzinach:

- organizacja kształcenia kadr bibliotecznych,
- działalność bibliotek związkowych,
- czytelnictwo dzieci i młodzieży,
- organizacja i praca gabinetów metodycznych,
- służba informacyjno-bibliograficzna.

W latach 60-tych rola instruktora wojewódzkiego została nieco sprofilowana w kierunku pracy na rzecz powiatowych i miejskich ośrodków instrukcyjnych. Było to możliwe dzięki systematycznej rozbudowie ośrodków instrukcyjnych w terenie, podejmujących większość problemów bibliotek gminnych, ich filii i punktów. Chcąc ułatwić pracę instruktorom powiatowym, Dział Instrukcyjno-Metodyczny opracowywał szereg materiałów-wskazówek doł. sprawnego przeprowadzania instruktażu w terenie. W latach 1960-1970 instruktorzy działu uczestniczyli w 3895 wyjazdach instruktażowych. W tej dziesięciolecie każdy z instruktorów jeździł w teren przeciętnie 60-70 razy w roku. Oprócz instruktażu indywidualnego, Dział prowadził na szeroką skalę instruktaż zbiorowy. Programy szkoleń opracowywane były w ujęciu rocznym i starały się uwzględniać potrzeby poszczególnych bibliotek w terenie. Do najważniejszych, stałych pozycji w kalendarzu szkoleń należały m.in.:

- odbywające się 4 razy w roku - 3-dniowe seminaria dla kierowników powiatowych i miejskich bibliotek.

- 1-dniowe seminaria dla pracowników bibliotek związkowych, organizowane raz na kwartał.

- 1-dniowe seminaria dla pracowników bibliotek dziecięcych i instruktorów czytelnictwa dziecięcego.

Tematyka seminariów obejmowała m.in.: analizę zakupu nowości na przykładzie wybranej biblioteki, ćwiczenia z bibliografii, recenzje książek, omawianie serii wydawniczych, wykłady z literatury współczesnej itp. Oprócz szkoleń i seminariów organizowanych przez WiMBP bibliotekarze Opolaczczyny uczestniczyli w licznych seminariach wyjazdowych m.in. do Wrocławia, Łodzi, Katowic, Rzeszowa, Lublina, Krakowa, Poznania i in.

Wyżej zorganizowaną formą doskonalenia zawodowego były kursy dokształcające, organizowane przez WiMBP. Począwszy od 1956 r. WiMBP rozpoczęła organizację corocznych, 3-tygodniowych kursów przyuczających do pracy zwłaszcza w bibliotekach gromadzkich. Ponadto w latach 60-tych WiMBP z inspiracji Ministerstwa Kultury i Sztuki podjęła się organizacji międzywojewódzkich kursów dokształcających, które z uwagi na kilkutygodniowy okres trwania i bogaty program szkolenia, dawały określone kwalifikacje a także miały wpływ na uposażenie. W latach 1960-1967 zorganizowano 9 kursów dokształcających, z czego 3 organizowała WiMBP, pozostałe zaś we współpracy z bibliotekami wojewódzkimi: Zielonej Góry, Katowic, Wrocławia, Olsztyna. Na kursach tych przeszkolono ogółem 257 bibliotekarzy, w tym 121 z województwa opolskiego.

Oprócz działalności instrukcyjno-szkoleniowej niezwykle istotną była praca na rzecz popularyzacji książki i czytelnictwa. Na instruktorach spoczywał obowiązek gromadzenia i opracowywania materiałów ułat-

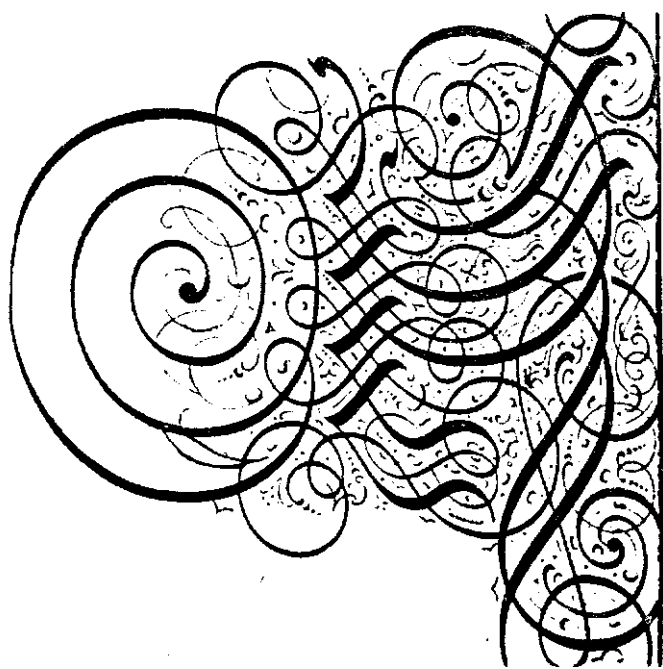
wiąjących poszczególnym bibliotekom prowadzenia działalności kulturalno-oświatowej. Planowanie imprez czytelniczych miało charakter ciągły jak również doraźny, związany z pojedynczymi akcjami czytelnictwa. W końcu lat pięćdziesiątych zrezygnowano z imprez mających wybitnie cechę masowości, czy też gigantycznych, wieloletowych konkursów czytelniczych. Zaczęto preferować imprezy kameralne oraz pracę z czytelnikiem indywidualnym. Instruktorzy nie szczędzili wysiłków, aby dostarczać przez nich materiały dydaktyczne były atrakcyjne i praktyczne w wykorzystaniu. Okazję do tworzenia ciekawych materiałów stwarzały liczne rocznice obchodzone w diecie: lata 1950-1970, m.in.:

- Milenium Państwa Polskiego.
- 50 rocznica odzyskania niepodległości.
- 50 rocznica Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej.
- 25-lecie PRL.

W latach 1960-1970 Dział Instrukcyjno-Metodyczny opracował ponad 400 różnego rodzaju pomocy metodycznych, głównie zestawów bibliograficznych, bibliografii pisarzy, konkursów, scenariuszy wieczorów literackich, konspektów lekcji bibliotecznych itp. Przeprowadzono bądź uczestniczono w wielu interesujących konkursach jak: Wędrujemy przez wieciecia, Wędrujemy po Polsce śladami XX-lecia, Szukamy śladów przeszłości, czy organizowany przez redakcję "Dziennika Ludowego", AKIS, Dom Książki oraz redakcję wiojską Polskiego Radia cykliczny konkurs "Złoty kłos dla twórcy, srebrne dla czytelników". Formą popularyzacji literatury były spotkania pisarzy z czytelnikami. Początki spotkań literackich - to lata pięćdziesiąte. Gościli wtedy na Opolszczyźnie: M. Wańkiewicz, J. Andrzejewski, W. Broniewski i in. Masowość spotkań literackich miała swój początek w 1963 r., kiedy WIMBP podjęła akcję tzw. "Nieprzetartych szlaków". W ramach tej akcji znaczna część społeczeństwa Opolszczyzny miała możliwość spotkania się z wieloma pisarzami - czołową literacką Polską.

Rok 1975, w którym wprowadzono nowy podział administracyjny kraju, przyniósł bibliotece zmianę jej nazwy (na Wojewódzką Bibliotekę Publiczną) oraz powstanie nowych komórek organizacyjnych Działu Instrukcyjno-Metodycznego. Powstałe 4 Terenowe Zespoły Instruktorów /z siedzibami w Brzegu, Nysie, Kędzierzynie-Koźlu i Opolu) przejęły obowiązki ponad 40 instruktorów nie istniejących już bibliotek powiatowych. Powołany do życia Oddział Kontroli i Selekcji Zbiorów (rozwiązany w 1979 r.) miał za zadanie odciążenie matych bibliotek od pracochłonnych i drugorzędnych skantrów.

Obsadę 22 pracowników tak przeorganizowanego Działu Instrukcyjno-Metodycznego rychno zredukowano do 13 osób.

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W OCZACH UŻYTKOWNIKÓW I WSPÓŁPRACOWNIKÓW

Wojewódzka Biblioteka Publiczna wchodzi w swoje trzydziestolecie. Brak jest na razie jeszcze monograficznego opracowania naszej instytucji choć próby takiej dokonał kolega Franciszek Cedrych w swojej pracy magisterskiej pt. Monografia WIMBP im. E. Smoła 1950-1970, którą obronił w 1979 r. On jeden poznał trud zbierania rozproszonego materiału nie zawsze kompletnie zarchiwizowanego. Nie jest to sprawa łatwa i dlatego nikt z pracowników WBP nie podejmował tego tematu, czekając, aż ktoś spoza branży naświetli wszechstronnie działalność placówki. A może trzeba jeszcze trochę perspektywy i dystansu i dlatego nam, związanym różnymi więzami, nawet emocjonalnymi z biblioteką tak trudno wziąć ją na warsztat?

Niewątpliwa i bezdyskusyjna jest rola Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w życiu społeczno-kulturalnym Opola i Opolszczyzny. I choć jubileusz skłania raczej do ocen pozytywnych postanowiłam przeprowadzić sondaż opinii społecznej na temat jej działalności w minionym trzydziestoleciu. Jak widzą naszą bibliotekę jej użytkownicy, jakie mają wymagania jako odbiorcy w stosunku do metod jej udostępniania, do księgozbioru, lokalu i lokali rozsiansych na terenie całego miasta, wreszcie wobec bibliotekarzy. Czy wszyscy mieszkańcy widzą nieśmiało błyskający na wyspie neon "Biblioteka" i czy ten napis spędzi kiedyś sen z oczu komuś, od kogo będzie zależał jej los i dalsze trwanie ...

Rozmowy przeprowadziłam z następującymi osobami:
Zbyszko Bednorzem - Prezesem Opolskiego Oddziału Związku Literatów Polskich i pracownikiem naukowym Instytutu Śląskiego w Opolu, Kazimierzem Kowalskim - literatem, kierownikiem redakcji literackiej rozgłośni PR w Opolu, Wandą Matwiejczuk - dyrektorką Biblioteki Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu, Kazimierzem Kobiątką - dyrektorem Państwowego Studium Kulturalno-Oświatowego i Bibliotekarskiego w Opolu, Zbigniewem Raczyńskim - kierownikiem Księgarni Naukowej w Opolu, Czesławem Wawrzyniakiem - pracownikiem naukowym Instytutu Śląskiego w Opolu, Ireną Wyczółkowską - długoletnią czytelniczką Wypożyczalni Centralnej WBP, Stanisławą Chomicką - członkinią Koła Przyjaciół Biblioteki Filii nr 7, Edwardem Pochroniem zastępcą red. nacz. Trybuny Opolskiej, Janem Feusette - red. mies. "Opole", Kamilią Wartanowicz była dyrektorką Wojewódzkiej Biblioteki Pedagogicznej, Ireną Bryłową - dyrektorką Biblioteki Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Opolu, Teresą Jakubczak - kierownikiem Wypożyczalni Centralnej WBP, Stelą Dankowską - dyrektorem Klubu Związków Twórczych w Opolu, Alfredem Wolnym - pracownikiem naukowym Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu, Teresą Jarząbek - kierownikiem

Działu Informacji Naukowej biblioteki WSI w Opolu, Edwardem Kościowem - długoletnim i bardzo wymagającym czytelnikiem wielu nowych placówek na terenie miasta.

W całości przytoczę jedynie wypowiedź Zbyszko Bednorza jako tą prawdziwie jubileuszową. Następne ze względu na szczyptę naszych tam niestety będą zmuszona niewiele skrócić.

doc. dr habilitowany Zbyszko Bednorz: Z okazji Jubileuszu Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu.

Choć to nie gmach okazały w stolicy województwa tylko skromny budynek załoczony ludźmi, książkami, biurkami, budynek ciasny, zmartwiony swym niedostosowaniem, o stropach obciążonych, choć nie jest to instytucja naznaczona dostojnością wielowiekowej tradycji, ale placówka trzydziestoletnia, której nieco blasku dawności przydaje zameczek w Rogowie z bogactwem starodruków jest przecież Biblioteka Wojewódzka w Opolu, w tym całym swoim ubóstwie, mimo swego przykrego usytuowania na dalekim zapłociu inwestycyjno-budżetowym wybitną reprezentantką kultury Opolszczyzny. Służy książka dziesiątkom tysięcy ludzi, pobudza ducha, kształci i uczy towarzysząc dzieciom i młodzieży, nauczycielom, studentom, rolnikom i mieszkańcom miast. Więc kłaniam się Bibliotece. Bibliotece to znaczy Paniom Bibliotekarkom i Panom, z ośrodków małych i dużych, pracujących w pomieszczeniach pięknych, których jest niewiele i w lokalach bardzo mizernych, małych, często wilgotnych i zimnych, których jest dużo. Kłaniam się imieniem całego środowiska literackiego, które uważa Bibliotekę za swego najwierniejszego sojusznika. Dziękuję za szczególną wdzięcznością za wkład w upowszechnienie literatury polskiej dawnej i współczesnej, za trud i poświęcenie w przygotowaniu spotkań autorskich i z pisarzami, za serdeczność okazywaną nam przez pracowników Biblioteki, przez Dyрекcję na codzień. Z okazji Jubileuszu składam gorące i najlepsze życzenia.

Red. Kazimierz Kowalski: Martwi mnie to, że Biblioteka pracuje w złych warunkach. Żeby wreszcie naprawdę mogła wyjść od regatów do użytkownika i żeby kontakt z czytelnikiem był lepszy. Chodzi mi o nowoczesny wzór biblioteki. Władze powinny rozumieć znaczenie i wagę biblioteki we współczesnym życiu kulturalnym każdego mieszkańca. Rozproszenie magazynowe, trudności komunikacyjne to wszystko wpływa na jej funkcjonowanie. Życzę Wam dalszej kontynuacji wydawnictw bibliofilskich!

Mgr Wanda Matwiejczuk: Będę mówiła jako dawny współpracownik, a obecnie partner: Wojewódzka Biblioteka Publiczna była dobrą kuznią kadr bibliotekarskich. Uczyła dobrego, praktycznego bibliotekarstwa. Podtrzymywała partnerskie kontakty z innymi bibliotekami na terenie kraju i województwa. To była potężna wymiana doświadczeń! Uniwersytet bez papierka!

Duża kultura współpracy, koleżeństwo, dobrze pojęte zawodowe współzawodnictwo. Pracowały tam kobiety z prawdziwego zdarzenia, które doskonale łączyły swoje kobiece walory z intelektualnym rozwojem i wszechstronną inteligencją. Duża więź z terenowymi bibliotekami wpływała na jakość pracy. To nie było urzędowanie, to była praca. Człowiek inaczej pracuje gdy wie, że pracuje dla wielkiej sprawy. W naszej pracy nie wolno też zatracać wrażliwości na drobniaki. Ja osobiście bardzo chętnie przyjmuję do swojej Biblioteki wszystkich dawnych pracowników WBP i jak dotąd nie żałuję tego. Obecnie współpraca jest też dobra, dogadujemy się zawsze dla dobra czytelników.

mgr Kazimierz Kobiałko: Pierwszy kontakt z biblioteką miałem w 1963 roku! Pierwsza uwaga i niespełnione życzenie to poważna Wy-pożyczalnia Naukowa! Lokal!

Dwa najpilniejsze zadania dla kultury w mieście to porządna księgarnia i Centralna Biblioteka Publiczna!

No plus trzeba zrealizować poważny dział zbiorów specjalnych i pró-by włączania do nowych osiedli mieszkaniowych. WBP pilnie, aby biblioteka była w nowych osiedlach pierwszym partnerem kultury. Po-trzebne były dwie, trzy biblioteki specjalistyczne na terenie miasta także jak biblioteka muzyczna. Ale najpierw trzeba uporządkować spraw-y lokalowe filii bibliotecznych. Opracować system wymiany książek między filiami. Wprowadzić do wszystkich placówek usługi kserograficz-nej, skończyć z przepisywaniem. Marzy mi się Biblioteka Osiedlowa działająca na zasadzie KMPiKu. Mogła pełnić również funkcje Domu Książki. Marzy kwadratowe przewidziane w nowych osiedlach na kulturę podzielnym na Bibliotekę-Klub i małe kino na 80 miejsc. Osobiste życzenie. Aby szybciej wzrastał prestiż zawodu bibliotekar-skiego, tak jak na zachodzie. Przewiduję, że nastąpi to w ciągu naj-blizszych 10 lat! Ten zawód doczeka się wysokiego prestiżu społecz-nego i wreszcie nie będzie to zawód "za karę".

Zbigniew Raczynski: Współpracuję z bibliotekami od 1946 roku, a z Wilewódzką od początków jej istnienia. Przedsiębiorstwo dawato jesz-cze na początku 10 % rabatu bibliotekom!

Od początku współpracy z WBP przestrzegałem priorytetu biblioteki i bibliotek w ogóle przy zakupie książek. Teraz przy tych małych nakładach to jest wprost szalona gimnastyka, gdyż WBP chce wszy-sko, a ja muszę dzielić sprawiedliwie i coś niecoś jeszcze dla tego czytelnika indywidualnego zostawić. W tym roku mija moje 35 lat pra-cy w księgarstwie i Wasze 30 lat w upowszechnieniu.

Oprócz kontaktów ściśle zawodowych przy zakupie, przychodzą do mnie prawie w komplecie, Wy bibliotekarze! I to jest dobrze, że przychodzicie! Bywali u mnie wszyscy, ale codziennie bywał tylko Roman Horoszkiewicz ... Myślę, że dalej będzie nam się dobrze współ-pracowało!

dr Czesław Wawrzyniak: Stawiając mi to pytanie redaktor "Pomagamy sobie w Pracy" chciałyby, abym Opolskiej WBP życzył otrzymania w następnym 30-leciu nowego gmachu. Ale nie uczynię tego, żeby nie zapezycić i żeby niepotrzebnie, mówiąc przekomnie, nie przyczy-nić się pośrednio do obniżenia poziomu dotychczasowego dynamicz-nego rozwoju WBP. Kto zaręczy, że podniesienie poziomu infrastruk-tury działań bibliotecznych nie przyczyniłoby się do powatania nikomu niepotrzebnego dystansu między tą placówką i jej użytkownikami. Kto zaręczy, że usztywnienie instytucjonalne nie wpłynęłoby na stę-pienie wrażliwości bibliotekarzy (jako animatorów zawodowych), na potrzeby i zainteresowania czytelnice aktualnych i potencjalnych czytelników? Jeżeli zaś miałbym coś serio podszepnąć WBP do portfe-lu jej zamierzeń na najbliższe lata to radziłbym, aby więcej uwagi po-święciła szeroko pojętemu zagadnieniu upowszechnienia wartościowej książki wśród młodzieży pracującej, zarówno w jej środowisku pracy jak i zamieszkania. Chodzi mi o to, aby biblioteki publiczne i zakła-dowe biblioteki związkowe mieszczące się przecież w tej samej ogólnokrajowej sieci bibliotecznej, by fachowo przygotowana kadra biblio-teczna tych placówek silnie motywowana do pracy nie tylko uczucio-wo, ale i finansowo mogła skutecznie przeciwdziałać odchodzeniu

młodzieży pracującej od książki, pojawianiu się w tym środowisku konsumpcyjnych potrzeb życiowych oraz miękkih aspiracji kulturalnych. W moim przekonaniu jest to trudne, ale piękne zadanie godne Jubilatki, wielce zasłużonej dla rozwoju kultury regionalnej.

Irena Wyczółkowska: Przywiązana jestem do Waszej Biblioteki, szczególnie do Wypożyczalni Centralnej. Stanowczo za długa droga książki od księgarni do czytelnika.

Znajduję w bibliotece zawsze chęć przyjścia mi z pomocą, ale nie zawsze dobre chęci wystarczają, gdy książki brak. Trzeba to koniecznie zmienić, ulepszyć! Za dużo książek w bibliotece nie dla szerokiego kręgu odbiorców i człowiek się gubi. Jeśli zaś chodzi o naukowe to znowu nie są one kompletne. Należałoby skonkretyzować profil Wypożyczalni i księgozbioru, aby była to placówka dla wszystkich. Brak beletrystyki! Za dużo książek drugo- i trzeciorzędnych, niezbyt wartościowych. Praca kulturalno-oświatowa w bibliotece nie jest potrzebna. Tylko praca z książką i o książce!

Stanisława Chomicka: Ciasnota lokali jest już przerażająca. Brak centralnego ogrzewania w wielu filiach. Wystrój placówek nie taki jaki powinna mieć nowoczesna biblioteka w tak dużym mieście jak Opole! W bibliotekach jest dużo czytelników dziecięcych, organizuje się dla nich imprezy - ale w jakich warunkach? Wprowadzić płyty do wypożyczalni. Ale np. w filii nr 7, gdzie? Są czasopisma, ale brak czytelników uniemożliwia korzystanie z nich. Podziwiam ludzi pracujących w bibliotece, którzy chcą w tych warunkach pracować i jeszcze się uśmiechają. Ciasnota na regałach uniemożliwia wybór książki. Taka duża dzielnica, ciągnąca się aż pod Wagonówkę, a nie ma biblioteki z prawdziwego zdarzenia. Korzystam z Filii 7 od lat i nic się w ciągu tych lat nie zmienia, choć sama interweniowałam u władz jako członek zarządu Koła Przyjaciół Biblioteki. Życzę lepszych lokali!

Red. Jan Feusette: Czytelnikiem Biblioteki jestem od 1960 roku. Na przestrzeni 20 lat bywałem w bibliotece jako dziecko, uczeń szkoły podstawowej, średniej, wreszcie jako student. W mojej edukacji literackiej najważniejsza była Czytelnia. Od 14 roku życia z dużą regularnością przychodziłem popołudniami czytać prasę literacką. Wizyty w czytelni dały mi więcej niż szkoła. Spotkanie autorskie ze Stanisławem Grochowiakiem zorganizowane przez Was zaważyły na mojej przyszłości.

Ileż wrażeń i wzruszeń przeżyłem nad rocznikami Nowej Kultury! Pamiętam jeszcze Panią Anię Pałoszową w czytelni. Siedziałem do nocy i często wychodziliśmy z biblioteki razem. Korzystałem z wazszych zbiorów do dziś. Później organizowane przez Was spotkania z Kółem Młodych i pierwsze zetknięcie się z czytelnikiem już moim własnym. Wojewódzka Biblioteka Publiczna pozwoliła mi poznać teren, wieś opolską. Teraz też się spotykam z czytelnikami jako redaktor. Jako dziennikarz społecznie widzę skandaliczną bazę biblioteki. Polityka kulturalna jest tutaj źle pojęta.

Niepokoi mnie poważnie system wyzbywania się książek - kryteria selekcji są zbyt schematyczne. Bibliotekarze powinni do tego problemu podchodzić ostrożniej. Są książki nie czytane przez pięć, dziesięć lat, a potem jest na nie zapotrzebowanie, a nawet mogą dostać Nobla! Nie ma starych, pierwszych tomików Grochowiaka - po jego śmierci szukałem w bibliotekach bezskutecznie. Małe nakłady 1000 egz. nie gwarantują wieczności w bibliotekach, te tomiki są w prywatnych rękach, a powinny być właśnie w bibliotekach. Czytelnik ma prawo tam je znaleźć!

mgr Kamila Wartenowicz: Współpracowałam z WBP i mogę wyrazić się o tej współpracy tylko w superlatywach. Spełniła rolę opiekuni-
czą nie tylko w stosunku do własnej sieci, ale również w stosunku
do innych bibliotek. W gmachu mieściły się trzy placówki! Powiatowa
Biblioteka Publiczna, Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Wojewódzka
Biblioteka Pedagogiczna, a mimo to nie przeszkadzały sobie wzaj-
jemnie. Sprawy gospodarcze, transportowe często załatwialiśmy wspólnie.
Myśmy jako biblioteki mieli pierwsze w Opolu środki transportu.
WBP pierwsza i nigdy nie odmówiła pomocy. Poza tym było wielkim
plusem to, że do biblioteki mógł przyjść każdy. Od analfabety do
profesora! I każdy wnosił miłe dobre wrażenia. Uzupełnialiśmy się
wzajemnie. Profesor Władysław Dziwulski korzystał z Waszych zbiorów
śląskich, a potem przychodził do nas. Doc. Leokadia Pośpiecho-
wa również. Księgozbiory się uzupełniały, gdyż przecież budowaliśmy
je od podstaw i zdobyć każdą książkę do księgozbioru podręcz-
nego to było przeżycie. Jedną z najważniejszych spraw przez
okres drugiego dziesięciolecia istnienia WBP to było kształcenie
kadr bibliotekarskich i przygotowanie ich do procesu rozwoju czytelnictwa.
Punkt konsultacyjny Państwowego Ośrodka Kształcenia Biblio-
tekarzy jako stał przy WBP i gdzie pracowaliśmy wspólnie, przygo-
towaliśmy kadry dla wszystkich bibliotek w całym województwie. Uczyli
się tam zawodu i bibliotekarze z bibliotek publicznych i szkolnych
i związkowych. W tym pierwszym okresie nasze obie biblioteki musiały
spełnić rolę bibliotek uczelnianych i uniwersyteckich. To były
bardzo intensywne przeżywane lata!

dr Irena Bryłowa: Uważam, że WBP jest prężną instytucją i dobrze
ustawioną organizacyjnie. Jako partner do współpracy inicjuje wiele
pożytecznych działań bibliotekarskich z oświatowych i kulturotwór-
czych i to jest zaleta Waszej biblioteki. Niestety pęka w szwach od
zbiorów. Nowy obiekt konieczny!

Teresa Jakubczakowa: Nie powinno się o swoim gnieździe mówić
źle, poza tym spędziłam tu całe swoje dorosłe życie, służąc jej jak
umiałam na różnych stanowiskach w różnych działach. W cichości
ducha marzy mi się Centralna Wypożyczalnia w Centralnym punkcie
miasta (osobiście uwielbiam literaturę **science fiction** (ale dajcie mi do-
bre książki, a poradzę sobie nawet tu!

Stella Dankowska: Jako długoletni czytelnik i partner w organizowa-
niu różnorodnych imprez powiem szczerze i krótko. Za długa droga
od księgniarni do czytelnika. Czasem trwa ona nawet pół roku (ja śle-
dzą dokładnie rynek wydawniczy i mnie się nie da zmylić). Dociera
do czytelnika jak jest już nawet zdeaktualizowana. Za mało egzempla-
rzy jednego tytułu. Ja osobiście lubię bibliotekę i bibliotekarzy i chętnie
ich zatrudniałam u siebie w KMPiKu, sprawdzali się w pracy.
Kiedy pracowałam jeszcze w KMPiKu organizowaliśmy masę wystaw,
imprez, kiermaszy. Bibliotekarze prowadzili szkolenia dla księgarzy
z zakresu katalogów, ja szkoliliłam bibliotekarzy na seminariach woje-
wódzkich z zakresu wiedzy o filmie. Bardzo sobie ceniłam tę współ-
pracę i miłe kontakty z WBP!

dr Alfred Wolny: Korzystam z biblioteki 25 lat. Równocześnie do
każdej mojej pracy (odczyt, wykład, artykuł) nigdy nie mogłem po-
prześcić na materiałach z jednej biblioteki opolskiej. W tej sytuacji
jest większość korzystających pracowników naukowych i studentów.
Czasem przy pracach terminowych korzystniej jest wyjechać na

i dzień do Ossolineum, gdyż ten wyjazd gwarancją, że się wszystko znajdzie na miejscu. Centralna WBP miała być budowana w latach 1965-1970. Już wtedy rodziły się wątpliwości czy jest to sensowne, skoro potrzeby takie miał WSP, Instytut Śląski, Wojewódzka Biblioteka Pedagogiczna.

Czy Urząd Wojewódzki, którego zadaniem jest koordynacja planu terenowego nie może skłonić poszczególnych gestorów, aby zbudować jedną bibliotekę naukową w Opolu? Dla czytelnika jest obojętne czy ta biblioteka będzie podlegała WSP czy Wojewódzkiemu Urzędowi.

Jedną z trzech ważnych funkcji miasta jest zaspokojenie potrzeb mieszkańców w dziedzinie kultury. Podstawowym warsztatem była, jest i będzie biblioteka, a hierarchia potrzeb jest to rzecz najważniejsza! Z przerażeniem patrzę jak skutecznie ostudzano zapędy bibliotekarzy w zakresie dokumentacji współczesnego życia Opolszczyzny. W zakresie gromadzenia, kompletowania zbiorów śląskich, mikrofilmów, czasopism itp., oraz zakupów antykwarycznych. Podstawowe luki dotyczą zakupów już nie z lat 1945-1950 lecz także wydawnictw sprzed roku, pięciu czy dziesięciu lat!

Pozycje lekturowe dla studentów znajdują się nierzadko w 1 egz. w całym Opolu, a wydawnictwa ZNAKU nie uświadczą w żadnej bibliotece w mieście!

Z pomocy bibliotekarzy i ich wysokich kwalifikacji i chęci przyścisła z pomocą korzystałam niejednokrotnie, ale to są Ci, którzy nie pracują bezpośrednio z czytelnikiem ...

mgr Teresa Jarzabek: Trzeba podzielić okres mojej pracy w WBP na dwa etapy. Rozwijający i kierujący. Pierwsze 10 lat to był pełny rozwój mojej osobowości bibliotekarskiej. WBP kształtowała pracowników samodzielnych, umiejących podejmować decyzje w każdej sytuacji. Do tego zmuszało życie i zadania jakie stały przed Biblioteką. Potem to ulegało częściowej zmianie, instytucja się rozrastała, pogarszały się stosunki międzyludzkie. Do dziś jestem w pełni zadowolona, że byłam pracownikiem tej Biblioteki. Wyniosłam doskonałą znajomość spraw zawodowych, która przydała mi się potem tutaj w mojej obecnej pracy i na zupełnie innym stanowisku.

Osiągnięcia jakie miałam w WBP na polu rozwoju czytelnictwa dziecięcego w województwie - to moja osobista satysfakcja do dziś! Cenię sobie w dalszym ciągu kontakty z koleżankami, które pozostały w WBP, Filiami, szczególnie z Filią nr 7, z której wypożyczam książki. Pracując teraz w bibliotece, w której mam do czynienia z techniką, kontakt z humanistami i literaturą uważam za nieodzowny i bardzo sobie to cenię.

mgr Edward Kościów: Jestem wiernym i bardzo dawnym czytelnikiem waszych placówek. Korzystam z bibliotek w Opolu od 1946 roku. Mnie osobiście utrudnia korzystanie z księgozbioru brak katalogu przedmiotowego, którego w bibliotekach publicznych często się nie prowadzi. Trudno znaleźć coś, czego się szuka, trudno jest wyrobionemu czytelnikowi, który nie chce książek zastępczych, który wie dokładnie czego poszukuje.

Widać w placówkach, szczególnie w filiach niedoinwestowanie. Ważne urządzenia są archaiczne, a obsługa bardzo skomplikowana ze względu na nielfunkcjonalność lokali. Brak transportu wewnętrznego. Technika zamawiania przestarzała. Te braki nie leżą w zynniku ludzkim, który robi co może. Zaniedbania są odgórne. Brak urządzeń

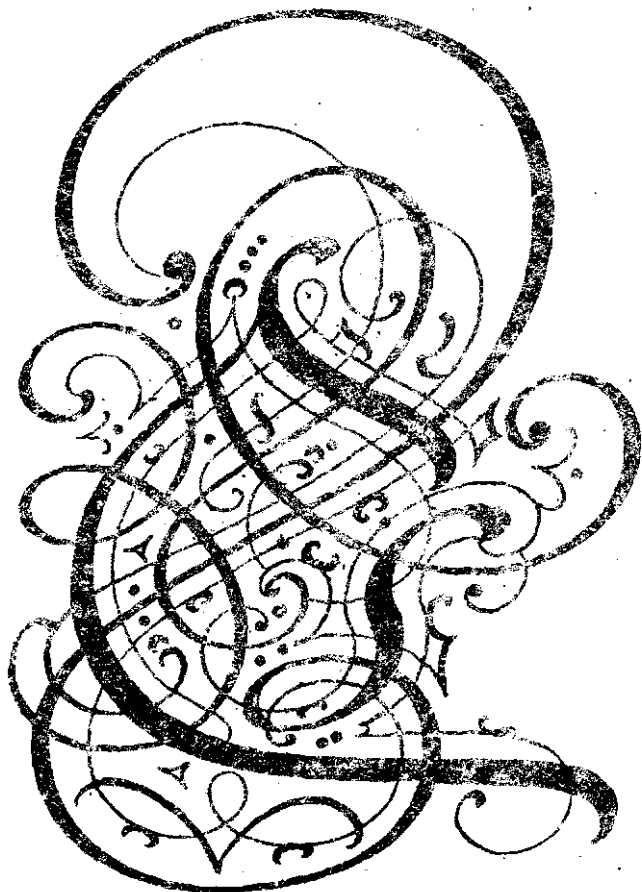
do odtwarzania tekstów, dobrych kserografów, usług dla czytelników w zakresie mikrofilmowania. To się już na świecie robi i my czytelnicy chcemy z tych osiągnięć technicznych korzystać.

Red. Edward Pochroń: W miarę swoich możliwości Wojewódzka Biblioteka Publiczna wprowadza nowoczesne formy pracy i to cieszy. Informacje bibliograficzna na dobrym poziomie, obsługa też. Stosujecie informację ekspresową - dla dziennikarza to jest ważne. Dział Śląski kompletowany starannie i ze znanstwem. To co ja potrzebuję znajduję w Bibliotece. Prozę literacką, literaturę krytyczną.

Wprowadzacie pożyteczne innowacje. Jako czytelnik i jako autor licznych spotkań organizowanych przez bibliotekę nigdy się na niej nie zawiodłem. Czego nie było w bibliotece, to sprowadzono mi drogą wypożyczeń międzybibliotecznych.

Powodzenia w pracy z okazji jubileuszu.

**DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA
WOJEWÓDZKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ
W OPOLU**

W 1951 r. rozpoczęła działalność Wojewódzka Biblioteka Publiczna. Jej podstawowym zadaniem było udzielanie pomocy bibliotekom - publicznym w województwie, prowadzenie działalności instrukcyjno-metodycznej. Wiele uwagi poświęcano również gromadzeniu własnego księgozbioru naukowego oraz rozwojowi organizacyjnemu placówek. Mimo braku wielu podstawowych wydawnictw encyklopedycznych, trudnych warunków lokalowych i kadrowych (cały personel merytoryczny WBP liczący początkowo 4 osoby pracował w jednym pokoju) - już w pierwszych miesiącach prowadzono działalność informacyjną.

Pierwszy zapis w "Zeszycie ewidencji informacji" pochodzi z dnia 1.12.1951 roku. Po informacje zgłaszali się przede wszystkim bibliotekarze z placówek terenowych, a także i inne osoby. W 1952 r. zanotowano 150 informacji, m.in. na następujące tematy:

- Pieśni o Śląsku Opolskim
- Książki z zakresu historii sztuki
- Planowanie budżetu w bibliotece
- Wypożyczanie międzybiblioteczne
- Książki o bitwie stalingradzkiej
- Publikacje o Rabce

Informacji w tym okresie udzielały - wicedyrektor mgr Halina Gąsaczynska oraz instruktorki: Janina Knapik i Aniela Kośna.

"... W ciągu tygodnia udziela się przeciętnie od 5 do 10 odpowiedzi dotyczących zresztą nie tylko bibliografii, lecz wszelkich informacji, od zakresu techniki bibliotekarskiej począwszy, a na rozkładzie jazdy pociągów skończywszy. Wreszcie WBP pośredniczy w wypożyczaniu międzybibliotecznym i w ciągu ostatnich czterech miesięcy sprawowała już z bibliotek innych miast 18 dzieł naukowych na zamówienie czytelników ..."

Przeniesienie WBP w drugiej połowie 1953 r. do budynku przy ul. Piastowskiej 18 umożliwiło otwarcie czytelnicy-wypożyczalni naukowej. Korzystało z niej w 1954 r. 428 czytelników. Księgozbiór Biblioteki liczył już 10 608 tomów (w 1951 r. - tylko 1600 woluminów). W 1954 r. zorganizowano przy czytelnicy - jednoosobowy Ośrodek Informacyjny, prowadziła go Janina Kościów, która tak wspomina tamte lata: "... Oprócz wymiany książek i prasy w czytelnicy szeroko stosowana jest praca informacyjna. Wyszukiwanie czytelnikom materiałów z prasy, czy materiałów związanych z okolicznościowymi uroczystościami należało do niepisanych obowiązków dyżurującej bibliotekarki.

X Gąsaczynska Halina: Biblioteki i bibliotekarze w województwie opolskim. Przegląd Zachodni 1953 nr 1-3 s. 330.

Z chwilą powstania przy czytelniku Ośrodka Informacyjnego w 1964 r. dyżurni przekazywali kwerendy do zastawienia bibliografów, a najlepiej sze zastawiali sami...²

W latach 1953-1954 rozpoczęto opracowywać także zastawienie bibliograficzne oraz tworzyć kartoteki.

W 1955 r. nastąpiły zmiany w strukturze sieci bibliotek publicznych: z połączenia WBP i MBP powstały wojewódzkie i miejskie biblioteki publiczne. W tym samym roku dokonano również zmian organizacyjnych w zakresie służby informacyjnej WIMBP w Opolu.

Działający od niedawna jednoosobowy Ośrodek Informacyjny włączono do Działu Instrukcyjno-Metodycznego. Dotychczasowy pracownik ośrodka, pełnił obecnie funkcję zarówno instruktora, jak i bibliografa-informatora.

W sprawozdaniu WIMBP za 1956 r. czytamy: „... Bibliograf opracował 9 bibliografii zalecających, które w terenie wykorzystano przy urządzaniu wystawek, opracował również pogadanki o Mozarcie, Kępszowicze i Dzieńtoniu. Uzupelniano na bieżąco kartoteki (nazwizji tytułową Książek, regionalną, zestawień bibliograficznych, bibliotekarską. Udzielano odpowiedzi na kwerendy czytelników z miasta. Od II kwartału bibliograf wyjeżdżał w teren 1-2 dni w miesiącu...” W pracy instrukcyjnej z zakresu służby informacyjno-bibliograficznej zajmowano się organizowaniem - punktów informacyjnych w bibliotekach szczebla powiatowego, np. w 1957 r. utworzono je w Kłuczborku, Koźlu, Krapkowicach, Mysiu, Oleśniu i Prudniku. W tym samym roku rozpoczęto organizację seminariów wojewódzkich (jednodniowych) dla pracowników bibliotek terenowych, którzy zajmowali się służbą informacyjną. Przeprowadzane również analizy tej działalności w podopiecznych placówkach.

W protokole z seminarium wojewódzkiego organizowanego przez WIMBP 23-24 IX 1957 r. czytamy: „... Celem wyjazdu do bibliotek było zapoznanie się z organizacją punktów informacyjno-bibliograficznych [...] Kłuczbork [...] księgozbiór podręczny, kartoteka haseł i cytatów oraz kartoteka recenzji literackich zrealizowana na podstawie "Nowin Literackich", "Nowych Książek", kartoteka adresów właścicieli placówek kulturalnych, dziennik służby informacyjnej WIMBP [...] Krapkowice [...] księgozbiór podręczny jest bardzo mały, i mieści się w oszklonej szafie [...] Kartoteki: regionalnej literackiej, ważniejszych placówek kulturalnych, osobowa pisarzy. Jest również szasz propagujący ośrodek informacyjny...”

W WIMBP udzielali informacji czytelnikom również bibli (w 1955 r. było ich 7), czytelnia-wypożyczalnia naukowa oraz wypożyczalnia główna usytuowana w ratuszu. Ze względu na duże luki w księgozbiorech podręcznych, a zwłaszcza trudności kadrowe, praca informacyjna tych placówek miała ograniczony zasięg. Braki w dokumentacji nie pozwalają na bardziej szczegółowe omówienie tych zagadnień.

W 1960 r. powstał Dział Informacyjno-Bibliograficzny, który jednak zajmował się także udostępnianiem zbiorów, obejmował czytelnia - wypożyczalnię zbiorów naukowych i regionalnych oraz wypożyczalnię międzybiblioteczną. Te zmiany organizacyjne były korzystne, chociaż połowiczne, gdyż kłopoty związane z prowadzeniem magazynów i udostępnianiem ograniczały rozwój działalności informacyjnej. Kierownikiem nowej komórki organizacyjnej mianowano mgr Jadwigę Wyszomierską.

² Kościół Jasina: Praca w czytelniku. Pomagamy Sobie w Pracy, 1961. nr 3 s. 1.

W latach 1960-1967 powiększono znacznie księgozbiór podręczny, zakupiono wiele bibliografii, słowników i encyklopedii. Liczył on w połowie lat 60-tych około 1200 tomów, zaś czytelnia-wypożyczalnia naukowa około 26 000 wol. Rozbudowano i wzbogacono kartoteki:

a. Bibliograficzne:

- regionalną
- historii i teorii literatury
- nauki i kultury polskiej
- recenzji książek
- osobową pisarzy
- bibliotekarstwa (karty dokumentacyjne)
- nauk społecznych (karty dokumentacyjne)

b. Tekstowe:

- kultura Opolszczyzny (wycinki prasowe)
- literatura współczesna - " - "

Czytelnicy korzystali z informacji udzielanych nie tylko w Dziale I.B., lecz także w filiach i wypożyczalniach. Byli to pracownicy uczelni, wykaztalcenie, studenci, uczniowie, pracownicy placówek oświatowych, naukowych i kulturalnych, a ponadto także instytucje, urzędy i organizacje społeczne.

W Dziale I.B. (bez czytelnia-wypożyczalni naukowej) udzielono w 1963 r. - 156 informacji, w 1967 r. 169 informacji. Tematyka była bardzo różnicowana; najwięcej pytań dotyczyło problematyki społecznej, literackiej i regionalnej.

Znacznie poszerzono w tym okresie prace bibliograficzne. W 1962 roku wydano pierwszy poradnik bibliograficzny "Świat współczesny w reportażach" i następne, opracowane przez Jadwigę Wyszomierską: "Polska wieś współczesna" (1964), "Blżej teatru" (1967).

Opracowano i wydano 6 "Wykazów Nabyków" ze lata 1958-1963 oraz "Katalogi Zbiorów Śląskich WIMBP" w latach 1959, 1960, 1965. Przygotowano również zestawienia bibliograficzne związane tematycznie z aktualnymi wydarzeniami, rocznicami, kompaniami czytelnictwami, ponadto - na zamówienia odbiorców instytucjonalnych.

Rozwijano działalność propagandową, wydając ulotki i afisze o usługach informacyjnych i wypożyczeniu międzybibliotecznym. Przesyłano je również do bibliotek powiatowych, miejskich i gromadzkich.

Nowatorską formą była reklama kinowa. Zamówiono kilka kompletów przezroczy wraz z nagraniem na taśmie magnetofonowej (teksty opracowano w Dziale I.B.), które przez wiele lat eksponowane były w kinach Opola i innych miast naszego województwa. I chociaż nie przeprowadzono badań nad skutecznością tej formy oddziaływania na środowisko, to z obserwacji poczynionych w trakcie udzielania informacji wynika, że była to udana inicjatywa. W 1967 roku następują zmiany kadrowe - z dniem 1 lipca kierownikiem Działu Informacyjno-Bibliograficznego zostaje mgr Mieczysław Faber.

W następnym roku przeprowadzono reorganizację tej komórki organizacyjnej; wyłączono zeń czytelnia-wypożyczalnię oraz wypożyczalnię międzybiblioteczną tworząc Oddział Zbiorów Naukowych. Tak więc dopiero od tej daty można mówić o istnieniu w pełni wyspecjalizowanej agencji ds. informacji.

Była to jednak decyzja spóźniona co najmniej o 5 lat. W latach 1968-1969 nastąpiły istotne zmiany zarówno w koncepcji jak i kierunkach pracy. Jednym z głównych celów była popularyzacja usług i źró-

dei informacyjnych oraz aktywna postawa wobec czytelnika. Na efekty nie trzeba było długo czekać. Ilość udzielonych informacji w latach 1967-1976 wzrosła blisko 8 razy, do 2497.

Udzielając informacji, odpowiadając na konkretne pytania, uczono równocześnie czytelników posługiwania się bibliografiami i kartotekami, indeksami i innymi materiałami. Wystarczy wziąć do ręki "Bibliografię Zawartości Czasopism", np. rocznik z 1969 jest jak nowy, natomiast z 1973 r. mocno sformatowany. Widać na pierwszy rzut oka, że korzystali z niego liczni czytelnicy.

Udziela się coraz więcej informacji wąskospecjalistycznych, także z pogranicza różnych dziedzin wiedzy. Wzrasta zainteresowanie tematyką współczesną.

W latach 1968-1970 udzielono m.in. następujących informacji bibliograficznych:

- Układ Polska-RFN
- Śląski Krzyż Powstańczy
- Płace i normy
- Alienacja - odbicie w literaturze pięknej
- Testy w szkole z zakresu matematyki
- Wpływ herbicydów na uprawę roślin leczniczych
- Nazewnictwo okrętów polskich

Analiza przeprowadzona w 1970 r. wykazała następującą strukturę tematyczną: 1. zagadnienia społeczno-polityczne - ok. 25 %, 2. literatura - ok. 20 %, 3. problematyka regionalna - ok. 20 %, 4. historia - ok. 10 %, 5. inne zagadnienia - ok. 25 %.

Przeszło 71 % - to informacje bibliograficzne, 17 % - rzeczowe, 6 % - tekstowe, Odbiorcy informacji:

- osoby pracujące - 44 %
- uczniowie - 21 %
- studenci - 8,2 %
- inne osoby - 7,7 %
- instytucje, organizacje
zakłady pracy i in. - 10,4 %
- poszczególne działy
WBP - 4,7 %

Podkreślić należy, że szybko wzrasta ilość odbiorców instytucjonalnych. W 1970 r. z usług WiMBP korzystały m.in. Teatr w Opolu, redakcja "Opola", ZW ZMS, Ośrodek Szkoleniowy PWRN, Rozgłośnia Polskiego Radia w Opolu.

O dynamicznym rozwoju informacji indywidualnej zdecydowała - w dużej mierze intensywna działalność propagandowa. W tej dziedzinie dokonano zasadniczych zmian - wprowadzono nowe formy i znacznie zwiększono intensywność.

Opracowywano różnorodne materiały propagandowe /afisze, zaproszenia do biblioteki in/ urządzano wystawy, zwłaszcza w połowie lat 70-tych, np. w 1976 r.: "Dorobek opolskiego środowiska literackiego"; "Działalność WBP w Opolu w latach 1951-1976". Po raz pierwszy zastosowano na szeroką skalę eksponowanie materiałów bibliograficznych, urządzano wystawki nie tylko w gablotach przy ul. Piastowskiej lecz również w Wypożyczalni Centralnej i filiach. Staraniem Działu Informacyjno-Bibliograficznego wykonano dla wszystkich filii Biblioteki Wojewódzkiej plansze o usługach informacyjnych i wypożyczeniach międzypobliotecznych. W 1970 r. rozpoczęto przesyłanie materiałów propagandowych (afiszy, informatorów i in.) do większych zakładów

pracy w Opolu. W 1974 r. opracowano i wydano - jako jeden z pierwszych w kraju - "Informator o kartotekach w WiMBP" /Oprac. Mieczysław Faber/, w którym szczegółowo omówiono ich zakres i zasięg oraz strukturę. "Informator o katalogach w WiMBP" - opracował Oddział Zbiorów Naukowych.

Nową formą popularyzacji informacji były "mikroinformatory", których kilkadziesiąt wykonał w 1971 r. autor niniejszego artykułu. Były to jakby mikroplansze, które włączano do katalogów i kartotek (górną ich część wystawiała ponad karty katalogowe), umieszczano na okładkach często wykorzystywanych przez czytelników książek np. "Bibliografii Śląskiej", rocznikach BZCz. Materiały te eksponowano zarówno w centrali WiMBP, jak i w filiach.

Dla przykładu - teksty mikroinformatorów:

"Ważne! Aktualne! Dla wszystkich!

Ośrodek Informacyjny
(pok. nr 5, obok czytelnii, I piętro)

Udziały porad i informacji dotyczących:

- doboru literatury na różne tematy,
- autorów i tytułów książek,
- warunków korzystania z bibliotek itp.,
- zbieranie materiałów potrzebnych do nauki w szkołach, uczelniach, samokształcenia, referatów, wystaw i in.

Inny mikroinformator umieszczony w kartotece bibliograficznej - "Historia i teoria literatury":

"Kartoteka zawiera wybór materiałów.

Obszerniejsze spisy ujęte są w wielu bibliografiach (m.in. w "Polskiej Bibliografii Literackiej") - znajdujących się w Ośrodku Informacyjnym (pok. nr 5, obok czytelnii).

W 1975 r. zrealizowano pierwsze komunikaty o usługach WiMBP na taśmie magnetofonowej, które następnie odtwarzano co pewien czas w obu wypożyczalniach Biblioteki Wojewódzkiej.

Począwszy od 1968 r. prowadzono intensywną propagandę bibliotek i czytelnictwa na łamach miejscowej prasy. W ciągu roku opracowywano ok. 12-15 tekstów, głównie dla "Trybuny Opolskiej", częściowo i "Dziennika Zachodniego" oraz miejscowej Rozgłośni Polskiego Radia. Innowacją było opracowywanie krótkich tekstów prezentujących różne źródła informacji oraz usługi informacyjne. Omawiano poradniki bibliograficzne, bibliografie i zestawy z określonych dziedzin wiedzy, kartoteki bibliograficzne, księgozbiór czytelnii. Tytuły wspomnianych tekstów m.in.:

"Książki o wsi i rolnictwie" (1976 r.), "Książki o kolekcjonerstwie" (1976 r.) - w Dziale I.B. opracowano wtedy zestaw bibliograficzny o tej tematyce "Wiedza ekonomiczna dla wszystkich" (1975 r.), "Poradniki bibliograficzne" (1972 r.), "Przewodniki po literaturze o Związku Radzieckim" (1975 r.).

Od 1972 r. w rubryce "TO informuje" - ukazywały się początkowo prawie codziennie komunikaty o WiMBP (godziny otwarcia i adres wypożyczalni, czytelnii, ośrodka informacyjnego). Była to - najprawdopodobniej - pierwsza tego rodzaju inicjatywa w kraju.

Po kilku miesiącach informacja o bibliotekach w "Trybunie Opolskiej" powiększyła się, "doszłusowały" inne opolskie biblioteki, m.in. WSP. Po pewnym czasie materiały te przestały się ukazywać. Tymczasem to brakiem miejsca. W ubiegłym roku podjęto ponownie współpracę z prasą lokalną. Wspomnieć należy, że podobne materia-

ty przygotowywał Dział I.B. do "Opolskiego Informatora Kulturalnego". W 1976 r. ukazał się informator: Działalność WBP w latach 1951-1976. [Oprac. Mieczysław Faber].

W 1976 r. rozpoczęto przysyłanie do większych zakładów pracy w woj. opolskim - tematycznych przeglądów książek do wykorzystania w gazetach zakładowych i radiowęzłach.

Zainicjowano tworzenie punktów informacyjnych w terenowych bibliotekach publicznych. Celem ich było gromadzenie, udostępnianie, a przede wszystkim popularyzowanie materiałów związanych z ważnymi wydarzeniami w kraju, np. wyborami do Sejmu, zjazdami PZPR. Pracownicy omawianego działu opracowali szereg materiałów do "Pomagamy Sobie w Pracy" oraz czasopism bibliotekarskich i społeczno-kulturalnych, kierownik tej komórki organizacyjnej był członkiem zespołu redakcyjnego.

Działalność bibliograficzna nie mogła się w omawianym okresie rozwinąć na miarę potrzeb z powodu trudności kadrowych. Opracowywano przede wszystkim zestawy bibliograficzne dla odbiorców Instytucjonalnych i tak np. w 1972 r. - 27, zaś w 1976 r. - 78; niektóre kweryndy:

- Problemy jakości (73 poz.)
- Towarzystwo Rozwoju Ziemi Zachodnich (400 poz. - dla OTKO)
- Stan badań nad kulturą ludową Opolszczyzny (164 poz. - dla Muzeum Wsi Opolskiej)

Opracowywano także poradniki bibliograficzne: Tokarska-Lisieńska Anna - Opolszczyzna w literaturze pięknej (1976 r.) Debiessaem Maria, Faber Mieczysław, Kowalska Halina - PPR w walce i odbudowie na Śląsku Opolskim (1971 r.) i zestawy sygnalne.

W działalności szkoleniowo-metodycznej zwrócono dużą uwagę na doskonalenie szkoleń prowadzonych przez biblioteki powiatowe i miejskie. W tym celu opracowano przykładowe programy seminariów powiatowych z zakresu służby informacyjnej. Zawierały one nie tylko harmonogramy zajęć, lecz także wskazówki metodyczne.

Opracowywano także inne materiały metodyczne, np. wskazówki dotyczące gromadzenia i udostępniania księgozbioru podręcznego.

Zmierzono koncepcję wojewódzkich seminariów z zakresu informacji. Odbywały się, podobnie jak poprzednio, szkolenia dwudniowe, przeważnie dwa razy w roku, lecz tematyka była ujęta monotematycznie. Pozwoliło to na konkretne i praktyczne rozpracowanie poszczególnych wąskich zagadnień, a wyeliminowanie tematów sformułowanych ogólnikowo, np. "Warsztat pracy służby informacyjnej". Niemal wszystkie zajęcia miały charakter ćwiczeń lub dyskusji. Dla przykładu: tematy dwóch seminariów wojewódzkich -

- Bibliografie w działalności informacyjnej
- Wykorzystanie katalogów i kartotek w działalności informacyjnej

Kontynuowano szkolenia pracowników filii WIMBP, przeciętnie dwa razy w roku. Prowadzono praktyki dla studentów bibliotekoznawstwa z uniwersytetów - Wrocławskiego i warszawskiego, słuchaczy Studium Kulturalno-Oświatowego i Bibliotekarskiego w Opolu oraz nowo zatrudnionych pracowników WIMBP) w 1972 r. - 14 osób, zaś w 1976 r. - 31 osób).

Prowadzono także instruktaż specjalistyczny w bibliotekach szczebla powiatowego i bibliotekach młomiejjskich, zwracając szczególną uwagę na jakość udzielanych informacji i popularyzację usług informacyjnych w środowiskach.

Działalność szkoleniowo-metodyczna oraz propagandowa zadecydowały, w znacznej mierze, o dynamicznym rozwoju usług informacyjnych w całej sieci bibliotek publicznych w województwie opolskim, i tak np. w 1970 r. udzielono ok. 21 000, zaś w 1976 r. ponad 69 000 informacji.

W zakresie warsztatu pracy w Dziale Informacyjno-Bibliograficznym podjęto w tym okresie szereg działań mających na celu lepsze dostosowanie posiadanych źródeł informacji do potrzeb użytkowników.

Utworzono nowe kartoteki bibliograficzne:

- Polski ruch robotniczy
- Polska Ludowa
- Ziemia Zachodnie i Północne
- Służba informacyjno-bibliograficzna
- Bibliografie. Informatory.

Zmodyfikowano i uściślono zasady doboru, zakres i strukturę kartotek wcześniej założonych. Zwiększono zbiory do ok. 2700 tomów. Prowadzono wycinkowe analizy - efektywności, organizacji i metod pracy w tej komórce organizacyjnej WBP. Współpracowano z większymi bibliotekami w Opolu, m.in. organizowano spotkania robocze i prowadzono wymianę materiałów bibliograficznych.

Omawiając pracę Działu Informacyjno-Bibliograficznego w latach 1968-1977 stwierdzić należy, że chociaż uzyskano dobre wyniki, to jednak nie zrealizowano wszystkich zamierzeń. Przede wszystkim dotyczy to działalności szkoleniowo-metodycznej, pomocy dla bibliotek terenowych, którą wykonywano w 30-50 %. Również prace bibliograficzne realizowano w ograniczonym zakresie. Zasadniczą przyczyną była mała obsada personalna i inne poważne trudności kadrowe. I tak np. w latach 1969-1977 odeszło 11 pracowników, w tym 4 przeniesiono do innych działów WBP. Na 8 nowo zatrudnionych pracowników w latach 1972-1976m tylko trzy osoby posiadały specjalistyczne wykształcenie z zakresu informacji. Mimo, że obsada kadrowa liczyła 3 (od 1 IX 1976 r. - 4 etaty) i 1 ryczałtowego pracownika technicznego - to faktycznie pracowało w dziale przeważnie, dwóch pracowników inerytorycznych, tak było np. w II i III kwartale 1967 r., kiedy zresztą drugi pracownik nie miał kwalifikacji bibliotekarskich i praktyki.

Na przełomie lat 1967/1968 nastąpiły zmiany w profilu działalności Działu I.B.

Znacznie poszerzono prace bibliograficzne, np. w 1978 r. ukazały się poradniki bibliograficzne: Hanny Garbał - O polskiej prozie współczesnej, Barbary Gdawiec - Problemy Trzeciego Świata, Barbary Faliszek - Opolszczyzna w pamiętnikach i reportażach, ponadto opracowano 13 zestawień bibliograficznych sygnałnych. W 1980 r. wydano poradnik bibliograficzny opracowany przez Hannę Garbał - Bohater w polskiej tradycji literackiej.

W 1979 r. ukazał się - Katalog mikrofilmów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu. Cz. 1. 1970-1978, opracowany przez Krystynę Głąb i Halinę Hendzel z Działu Zbiorów Specjalnych i Zabytkowych.

W zakresie działalności propagandowej podjęto ciekawą inicjatywę: wygłaszano w szkołach średnich Opola pogadanki popularyzujące zbiory i usługi, zwłaszcza informacyjne Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej.

Opracowywano materiały np. Barbara Faliszek Zamek w Rogowie, (1978 r.), Informator o WBP w Opolu (1978 r.).

W 1978 r. zorganizowano wspólnie z "Domem Książki" i Instytutem Śląskim wystawę: PZPR - tradycje i współczesność, zaś w roku następnym: Powstania śląskie w literaturze i dokumencie (wspólnie z Działem Zbiorów Specjalnych i Zabytkowych).

Inne prace z tej dziedziny zostały ograniczone lub zaniechane; ogólnie rzecz biorąc działalność propagandowa i legia kniżejczona. W latach 1978-1980. To samo odnosi się do działalności szkoleniowo-metodycznej, która praktycznie nie istniała od września 1977 r. do połowy 1980 r. W tym okresie nie organizowano seminariów wojewódzkich, ani nie prowadzono instruktaży z zakresu służby informacyjno-bibliograficznej. Prace te podjęto ponownie w II połowie ubiegłego roku. Pierwsze po tej przerwie jednodniowe seminarium wojewódzkie odbyło się w marcu 1981 r. Opracowano i przesłano do podopiecznych bibliotek publicznych materiały metodyczne dot. opracowywania materiałów bibliograficznych oraz gromadzenia księgozbioru podręcznego. W 1979 r. opracowano: Program rozwoju informacji w województwie opolskim.

Wzbogacono znacznie w trzech ostatnich latach warsztat pracy; utworzono nowe kartoteki bibliograficzne:

- Zainteresowania czytelnicze
- Literatura piękna (tytuły książek)
- Związki twórcze na Opolszczyźnie

Przeredagowano szereg kartotek, m.in. połączono kartotekę osobową i recenzji. Kartotekę - Polski ruch robotniczy przeniesiono na karty perforowane. Podjęto w 1980 r. prace nad - Kartoziem polskich czasopism bieżących, które znajdują się w większych bibliotekach w Opolu.

W zakresie informacji indywidualnej podjęto w końcu 1980 r. prace nad popularyzacją informacji adresowanej, przede wszystkim wśród pracowników placówek kulturalnych oraz ratennikarzy. W 1980 r. udzielono 1683 informacji, w tym opracowano 74 zestawienia bibliograficzne dla odbiorców instytucjonalnych, np.

- Wiersze o psach (dla Teatru Lalek w Opolu)
- Twórczość Haliny Pióswitowskiej (dla MiGEBP w Pączkowie)

W omawianym okresie nastąpiły zmiany kadrowe: od 1 IX 1977 r. w Dziale MB. zatrudniono cztery absolwenci wyższych uczelni, w tym 2 - bibliotekoznawstwa. Kierownikiem została mgr Barbara Faliżek. Kolejne zmiany kierownika miała miejsce 1 V 1980; funkcję pełnił dotąd mgr Katarzyna Śliwińska.

1 X 1979 r. w WBP powołano Samodzielny Dział Bibliografii Regionalnej, którego organizację powierzono autorowi tego artykułu. Podstawowym zadaniem SCBR jest opracowywanie bieżącej przedmiotowej "Bibliografii Województwa Opolskiego", która publikowana będzie w formie rocznika. Pierwszy tom za 1980 r. jest w przygotowaniu; w roku ubiegłym opracowano ponad 3200 opisów bibliograficznych. W BWO rejestrowane są materiały dotyczące wszystkich dziedzin wiedzy o regionie; są to książki, artykuły, niepublikowane prace naukowe, doktorskie i magisterskie, mapy, nuty, filmy fabularne, dokumentalne, literatura naukowa, popularno-naukowa i piękna, ważniejsze dokumenty życia społecznego. Materiały do omawianej bibliografii wyszukiwane są na podstawie - egzemplarza obowiązkowego, nabytków WBP oraz przeszło 700 tytułów czasopism.

Dwuosobowy zespół przygotowuje ponadto całość materiałów do kartoteki regionalnej w WBP oraz do kartotek tych w bibliotekach miejskich i gminnych.

Wykonano szereg prac metodycznych m.in. opracowano schemat klasyfikacyjny BWC obejmujący 170 działów i poddziałów, indeks hasel przedmiotowych liczący przeszło 550 pozycji, 20 ustaleń metodycznych dotyczących głównie opisu bibliograficznego i klasyfikacji.

Utworzono księżozbiór podręczny oraz kartoteki:

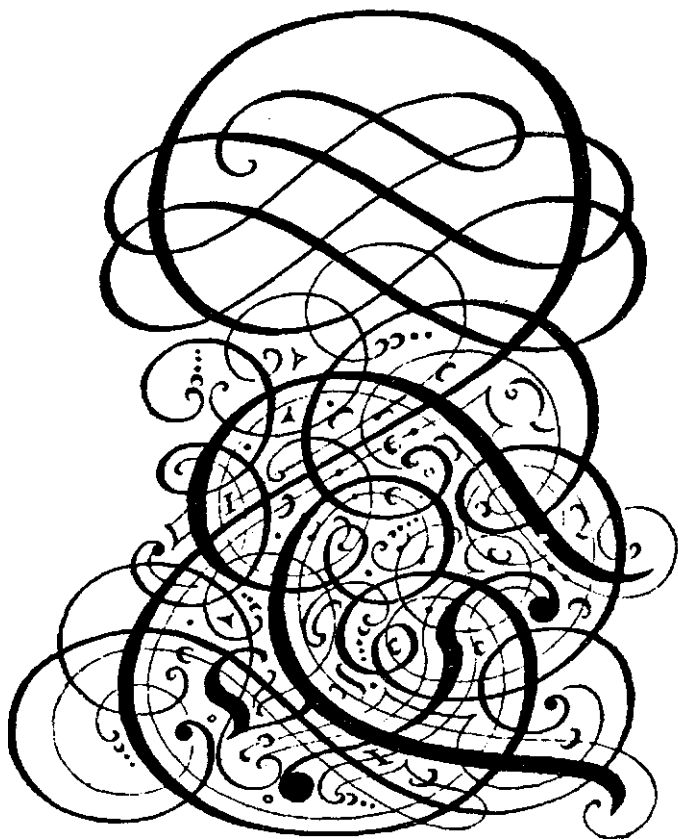
- wykorzystanych w BWC wydawnictw ciągłych i ich skrótów
- ustaleń metodycznych
- konferencji naukowych na Opolszczyźnie
- bieżących bibliografii specjalnych (w wyborze)
- nieprofesjonalnych wydawców publikacji o tematyce regionalnej

Przewodzone również działalność popularyzatorską; wygłoszono 5 odczytów na szkoleniach bibliotekarzy na temat "Bibliografii Województwa Opolskiego".

- - -

Działalność informacyjną WBP zarysowano w tym artykule tylko szkicowo. Niektóre zjawiska i problemy tylko zasygnalizowano. Najwięcej uwagi poświęcono sprawom organizacyjnym oraz działalności propagandowej i szkoleniowo-metodycznej z zakresu służby informacyjnej. Temat czeka na szersze opracowanie i szczegółową analizę.

WYDAWNICTWA WOJEWÓDZKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ

W 1975 r. w "Pomagamy sobie w pracy" (nr 2/75 s. 10-16) zamieściłam artykuł o działalności wydawniczej Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Opolu na przestrzeni 25 lat.

Starałam się dotrzeć do każdego opisywanego wydawnictwa i z autopsji dokonać opisu bibliograficznego. Nie było to wcale łatwe, a brak pełnej dokumentacji i archiwizacji wymienionych egzemplarzy w przyszłości nie pozwoli już nikomu na pełne ich odtworzenie i przeanalizowanie.

Działalność wydawnicza Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej nie stanęła na martwym punkcie i rozwija się nadal, przybrała tylko inny charakter i skryształowała swój profil. Założenie w 1974 r. Stacji Małej Poligrafii kierowanej od początku przez Andrzeja Kwiatkowskiego umożliwiła druk każdej pozycji w stosunkowo krótkim czasie i choć szata graficzna tych wydawnictw nie zawsze może zadowolić wybrednych zbieraczy, gdyż możliwości parku maszynowego są ograniczone - nie jest źle. Druki wychodzące z naszej Stacji odznaczają się pomysłowością w rozwiązaniu strony graficznej i estetyką.

Działalność wydawnicza weszła na stałe do praktyki wielu bibliotek publicznych w Polsce i o pożyteczności tej działalności nie trzeba już nikogo przekonywać. Biblioteki publiczne w zależności od środowiska, potrzeb użytkowników, możliwości finansowych i aktywności zespołów ludzkich w nich pracujących rozsądziły schematyczne ramy, nakreślone im kiedyś odgórnie i obok działalności upowszechnieniowej spełniają niekiedy rolę mecenasów kultury, prowadzą działalność wydawniczą, dokumentują życie społeczne i regionalne i wychodzą na szersze pole w swych poczynaniach.

W ciągu tych 5 lat (1976-1981) wyszło sporo wydawnictw, które zasługują na uwagę i chociażby kronikarskie odnotowanie. Małe nakłady nie gwarantują im długowieczności, a nie zawsze też wszystkie egzemplarze dostają się do rąk, które by je pieczołowicie przechowały.

Szczególną uwagę należy zwrócić na serię wydawnictw bibliofilskich WBP, która swoimi początkami sięga roku 1976. Był to "Rok Bibliotek i Czytelnictwa", obchodzony bardzo uroczysto w całej Polsce i z tej okazji w maju wydano tzw. druk okolicznościowy, chcąc upamiętnić to wydarzenie. To był początek. "Życie, sprawy i wędrówka do piekła Doktora Jana Fausta osławionego Czarnoksiężnika, Astrologa, Astronoma, Mistrza Magii i Humorysty..." z niemieckiego tłumaczył Józef Lompa. Bochnia 1858, Opole: WBP 1976, 24 s. Wydawnictwo to rozeszło się szybko i było niezwykle mile przyjęte przez środowisko opolskie oraz zbieraczy. Tomik przekształcił się w serię i w roku bieżącym ukazał się 12-ty tytuł serii bibliofilskiej.

WBP. Inicjatorem i redaktorem serii był i jest mój brat Roman Sękowski, wybitny znawca książki, pamiętny zbieracz i zapalony bibliofil, prezes Opolskiego Koła Towarzystwa Przyjaciół Książki.

Tu szczególnie połączyła się pasja zbieracza br. Romana Sękowskiego z jego nieprzeciętnym znawstwem w tej dziedzinie, a szerokie kontakty z czołowymi bibliofilami w Polsce pasję tę z roku na rok pogłębiają. Motywacja wytworzyła instytucjonalna - to upamiętnienie ważniejszych wydarzeń kulturalnych w mieście Opolu, wydanie tomiku, który każdorazowo jest rozprowadzany nieodpłatnie osobnym rozdziałnikiem z inierną dedykacją. Na liście odbiorców w mieście i w kraju znajdują się takie instytucje jak: Biblioteka Narodowa, Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, Biblioteka Śląska, Biblioteka Uniwersytecka w Łodzi, Biblioteka KUL w Lublinie i wiele, wiele innych. W mieście obdarowuje się tomiki przedstawicieli świata kultury i nauki oraz długoletnich, zasłużonych pracowników WBP. Już po ukazaniu się opisu tomiku w Przewodniku Bibliograficznym napływają liczne zamówienia, ale niestety nakład jest wtedy z reguły wyczerpany. Sto, sto pięćdziesiąt egzemplarzy nie może zaspokoić apetytów wszystkich zainteresowanych, mnożenie zaś nakładu było sprzeczne z podstawową zasadą bibliofilskich wydawnictw - ich unikalnością.

Tomiki są też wysyłane za granicę, a krąg odbiorców ciągle się poszerza. Duża korespondencja w sprawie przekazania niektórych książek znajduje się w dokumentacji pracy WBP, a zamówienia m.in. przelała Deutsche Böherei z Lipska i Biblioteka Kongresu w Waszyngtonu 1.

Redaktorowi serii chodzi głównie o to, aby przy realizacji poszczególnych wydawnictw powiądać sprawy regionalne z ogólnopolskimi. Np. sam osobiście czuwa nad realizacją każdego tomiku, doбира papier, karton, okładkę, a w pierwszym rzędzie wyszukuje odpowiednie wydawnictwa godne wznowienia, a odpowiadające intencjom serii. Wymaga to czasem żmudnych poszukiwań bibliograficznych i sprowadzenia wybranego druku do Opola z innych bibliotek naukowych w kraju. Czasem są to unikalne druki ze zbiorów własnych WBP.

^x Biblioteka Kongresu w Waszyngtonie zwróciła się do WBP o przysłanie książki Z. Keściowa "Muzyka polskich Ormian", a Deutsche Böherei w Lipsku - "Tolerancja niemiecka w świetle prawdy". Biblioteka Narodowa z reguły prosi o większą ilość egzemplarzy dla potrzeb wymiany międzynarodowej.

1. Seria bibliofilska - podstawowa (numerowana)

1. Życie, uprawy i wędrówka do piekła Doktora Jana Fausta ostatniego Czarnoksiężnika, Astrologa, Astronoma, Mistrza Magii i Humorysty... z niemieckiego tłumaczył Józef Lompa. Bochnia 1888, 114 s. Wyd. z okazji Roku Bibliotek i Czytelnictwa - Opole 1976, 100 egz.
2. Maćkowski J.K. (zebrał): Z nad brzegów Odry. Racibórz brw. 18 s. Wyd. z okazji pierwszego spotkania Oddz. Opolskiego T.B.K. Opole 1976, 100 egz.
3. Wyznanie narodowe Śląska. Głos jego poezji. Opole 1919, 31 s. Wyd. z okazji Opolskich Dni Literatury. Opole 1977, 100 egz.
4. Jan Poryzwa = Trzy obrazy ze życia wiejskiego wszystkim ku nauce i przedrodze przedstawione przez wieśniaka. Za poruczeniem Dłaczki kibuczborskiej na polski tłumaczono ... Namysłów 1858, 52 s. Druk ewangelicki - czeionki gotyckie. Wyd. z okazji Dni Piśmioty Oświaty, Książki i Prasy. Opole 1974, 100 egz.
5. Ligon Kacmiera: Poeci Górnego Śląska. Krótki zarys historii literatury ludowej na Górnym Śląsku ... z przedmową Jana Kasprowicza. Łwów 1920, 55 s. Wyd. z okazji Opolskich Dni Literatury. Opole 1978, 100 egz.
6. Nęcza uszczęśliwiona. Opera we dwóch aktach pierwszy raz grana na Teatrze Warszawskim. Warszawa 1778, 44 s. Wyd. z okazji Opolskich Konfrontacji Teatralnych Opole 1978, 100 egz.
7. Fredro Ala Zemsta. Komedia w 4 Aktach wierszem ... Łwów 1830, 128 s. Wyd. z okazji Opolskich Konfrontacji Teatralnych. Opole 1979, 100 egz.
6. Tolerancja niemiecka w świetle prawdy na tle znieważenia artystów Teatru Polskiego z Katowic w Opolu. Poznań 1939, 30 s. II. Wyd. z okazji 50-lecia pobicia aktorów polskich w Opolu, 200 egz.
9. Brozak Arka: Po 15 lipca 1937 r.? Opole 1937, 22 s. Wyd. z okazji 50 rocznicy urodzin i 1 rocznicy nadania Rozządności Opolskiej T.B.R. imienia Arki Bozka, 200 egz.
10. Okopy na Pradze. Komedia - opera oryginalna w 1 akcie na Teatrze Narodowym Warszawskim pierwszy raz wystawiona dnia 14 czerwca 1807. Poznań brw, drukiem Dokiera, s. 45. Wyd. z okazji 50 Opolskich Konfrontacji Teatralnych. Opole 1980, 100 egz.
11. Michalski S.: O stronie technicznej uruchomienia biblioteki TCB i tegor uruchomienia w nowym systemie. Poznań 1910, 52 s. Wyd. z okazji VIII Zjazdu Bibliotekarzy Polskich w Poznaniu oraz setnej rocznicy powstania TCB. 300 egz. Opole 1980.
12. Bard Oswobodzonej Polski. Warszawa 1830, 16 s. Wyd. z okazji 150-letniej rocznicy wybuchu Powstania Listopadowego. 100 egz.

II. Reprinty poza serią biłłofilską

1. Publiczne Uwiadomienie Zdroiów Zdrowych lub wód mineralnych leczących na Śląsku w Kodowie, Reynercu, Altwaser, Szarlottenbrum, Salcbrun i Flinsbergu się znajdujących. Wrocław 1777. Wyd. wspólnie z Oddz. Krakowskim TPK Opole-Kraków 1977, 350 egz.
2. Ortlepp E.: Beethoven. Fantastyczna charakterystyka poświęcona wszystkim miłośnikom muzyki i wielbicielom wielkiego męża. Warszawa 1876. Wyd. w 150-tą rocznicę śmierci i z okazji otwarcia muzeum w Głogówku. Opole 1977, 200 egz.
3. Słowacki J.: Listy do Matki i wszystkie inne. Mikołów brw. Fragment z dzieł zbiorowych wyd. z okazji centralnych uroczystości Dnia Matki w Opolu. Opole 1977, 300 egz.
4. Kwiatkowski Wł.: 325 lat druckerstwa kaliskiego. Kalisz 1928. Wyd. wspólnie z Woj. Bibl. Publ. w Kaliszu z okazji Ogólnopolskiego Zjazdu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Kaliszu. Opole-Kalisz 1979, 300 egz.
5. Roger J.: Pieśni ludu polskiego w Górnym Śląsku - prospekt. Wrocław 1862. Wydano na zlecenie Biblioteki Głównej Państw. Wyższej Szkoły Muzycznej w Katowicach z okazji konferencji naukowej "Silesia Cantat" Katowice-Opole 1979, 300 egz.
6. Słowo o wyprawie Igora. Facsimile strony oryginału ataroruskiego i tłumaczenia polskiego wyd. z okazji Dni Kultury Radzieckiej Opole 1980, 100 egz.

III. Wydania typograficzne

1. Kościów Zb.: Muzyka polskich Ormian. Nuty i teksty ormiańskie A. Hryniów. Wyd. 2 Opole: WBP 1977, 107 s. (Dodruk WBP 300 egz.). Pierwsze wydanie w nakładzie 100 egz. wydało Towarzystwo Przyjaciół Opola w 1976 r. Ponieważ do TPO napływały liczne listy o ww. tytuł WBP zdecydowała się na dodruk tej pozycji zmieniając tylko okładkę na białą, kartonową. Projekt obwoluty do wyd. 1 był autorstwa St. Bobera, a na okładce był umieszczony tytuł i nazwisko autora w języku ormiańskim.
2. Kościów Zb.: Polsko-ormiańskie muzykalia. Zebrań ... Opole: WBP 1978, 118 s. 300 egz. Publikacja wydana z okazji Międzynarodowego Sympozjum Armeńskiej Sztuki w Erewanie.

Pragnąc wiernie przedstawić działalność wydawniczą naszej biblioteki muszę tu jeszcze wspomnieć o wydawnictwie, które ukazało się w 1975 r., a które nawiązywało jeszcze do tradycji współpracy z redakcją Literacką Rozgłośni Polskiego Radia w Opolu. Wzbudziło ono w środowisku opolskim lekką sensację. Była to książka Kazimierza Kowalskiego pt. "Wstrząsający sen letniej nocy, czyli skrzypek sierotka wielce wzruszająca historia matki, która po latach swego syna cudem prawdziwym odzyskała i jakie to miało następstwo srogie dla rozrywki i pomyślenia przyjaciółom życzliwym dokładnie opisał..."

Fragmenty "Skrzypka Sierotki" w wersji słuchowskowej zostały nadane na antenie PR w Opolu w roku 1973. Opole: Rozgłosnia Literacka Polskiego Radia w Opolu i Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna 1975, 114 s. Zeszyty Literackie 10/. Projekt okładki M. Zwolińska, układ graficzny K. Kowalski. Odbito 250 egz. numerowanych nie przeznaczonych do sprzedaży.

Jest to opowieść z kluczem dotycząca opolskiego środowiska twórczego. Autor zastrzegł się w notce umieszczonej na odwrocie karty tytułowej, że "zderzenia opisane w powieści oraz występujące w niej postacie nie są wytworem autorskiej wyobraźni lecz konkretną rzeczywistością, a ewentualne zbieżności z osobami i faktami rzeczywistymi nie powinny nikogo dziwić, to zrodziły. Równocześnie autor pragnie przeprosić niektórych swych znajomych i przyjaciół, że nieco zniekształcił ich nazwisko, innych zaś, że w ogóle ich w powieści pominał" ...

Chronologicznie drugim w kolejności drukiem był katalog pt. "Ciekawe druki bibliofilów opolskich". Opole-Rogów: WIMBP 1976, 8 s. nb. nakład 100 egz.

Wojewódzka Biblioteka Publiczna wspólnie z Towarzystwem Przyjaciół Książki organizowała wystawę druków bibliofilskich połączoną z aukcją. Szczególnie ciekawą zbiory wystawił Zbyszko Bednora, pracownik naukowy Instytutu Śląskiego, Józef Kozak znany zbieracz i bibliofil opolski, Roman Sękowski wicedyr. WBP i Prezes Towarzystwa.

Oprócz wymienionych wyżej wydawnictw Wojewódzka Biblioteka Publiczna kontynuuje wydawanie drukowanych katalogów zbiorów śląskich (co 3 lat) i katalogi zbiorów specjalnych, a Dział Informatyko-Bibliograficzny wyoaje każdego roku kilka drukowanych bibliografii zalecających adnotowanych i rejestracyjnych. Z katalogów wydano: Katalog starych druków Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. E. Smółki w Opolu cz. 1. Nabytki do 1970 r. (Oprac.: Jadwiga Sobieraj). Opole: WIMBP 1976, 231 s. (nakład 1000 egz.).

Katalog wykazuje 648 starodruków opisanych w układzie alfabetycznym w obrębie wieków: XVI, XVII, XVIII. Głównie są to druki wydane na Śląsku, o tematyce śląskiej lub proveniencji śląskiej. Publikacja ta stanowi pierwszą część wydawnictwa, która ukazywać się będzie co parę lat w miarę wzrostu księgozbioru i jego opracowania.

Katalog zbiorów śląskich, T. 3. Nabytki z lat 1970-1974. Oprac.: Halina Gąszczczyńska, Anna Lisińska-Tokarska. Opole: WBP 1977, 476 s. (nakład 1000 egz.). W wydawnictwie tym są ujęte wszystkie siłosiaca zarówno z bieżącej produkcji wydawniczej jak i z zakupu antykwarycznego. Ponieważ WBP posiada jeden z największych księgozbiorów regionalnych w Opolu, katalog ten ułatwia wypożyczanie międzybiblioteczne w sieci bibliotek publicznych i daje pełny przegląd posiadanych z tej dziedziny zbiorów wszystkim zainteresowanym.

Jest on szeroko kolportowany do szkół, uczelni, placówek kulturalno-
-oświatowych i nawet odbiorców indywidualnych zajmujących się prob-
lematyką śląską.

Katalog mikrofilmów. Cz. 1. Nabytki za lata 1970-1979. Oprac.: Kry-
styna Głęb, Halina Hendzel. Opole: WBP 1979, 76 s. (nakład 500
egz.). Katalog wykazuje mikrofilmy m.in. sporządzone w naszej sta-
cji: fotomikrofilmowej i zawiera czasopisma polskie i niemieckie wyda-
ne na Śląsku w XIX i XX wieku, czasopisma ogólnokrajowe, staro-
druki ze zbiorów własnych, rękopisy, książki rzadkie tematycznie
związane ze Śląskiem oraz inne druki zwarte oraz artykuły z czaso-
pism. Katalog podzielony jest na 3 części. Cz. 1. czasopisma. Cz. 2.
rękopisy, starodruki i druki zwarte XIX i XX wieku, Cz. 3. artykuły
z czasopism. W sumie objęto katalogiem 177 mikrofilmów. W przygo-
towaniu znajduje się cz. 4 Katalogu zbiorów śląskich na lata 1975-
-1980.

Ważniejsze zestawienia bibliograficzne odbite
w stacji małej poligrafii

1976

Opolszczyzna w literaturze pięknej. Wybór książek z lat 1945-1975.
Oprac.: A. Lisińska-Tokarska. Opole: WBP 1976, 24 s.

1978

1. IV Opolskie Konfrontacje Teatralne. Informator. Oprac.: H. Garbał,
S. Schafer. Opole: WBP 1978, 11 s.
2. Konstanty Hldefons Gałczyński. Materiały bibliograficzne. Opole:
WBP 1978, 5 s.
3. Opolszczyzna w pamiętnikach i reportażach. Poradnik bibliografi-
czny. Oprac.: B. Faliżek. Opole: WBP 1978, 21 s.
4. O polskiej prozie współczesnej. Poradnik bibliograficzny. Oprac.:
H. Garbał. Opole: WBP 1978, 22 s.
5. Problemy trzeciego świata. Poradnik bibliograficzny. Oprac.:
B. Gdawiec. Opole: WBP 1978, 15 s.
6. Stanisław Wyspiański. Materiały bibliograficzne. Opole: WBP 1978,
6 s.
7. Zamek w Rogowie Opolskim. Informator. Oprac.: B. Faliżek. Opo-
le: WBP 1978, 16 s. nb. il.

1979

Dziecko w polskiej literaturze pięknej. Zestawienie bibliograficzne.
Opole: WBP 1979, 8 s.

1980

Bohater w polskiej tradycji literackiej. Poradnik bibliograficzny. Oprac.
H. Garbał. Opole: WBP 1980, 31 s.

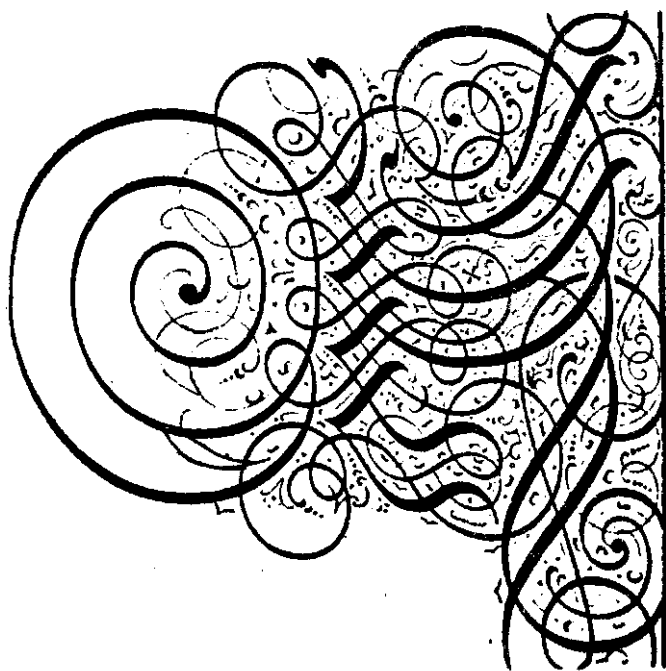
Czesław Miłosz laureatem literackiej nagrody Nobla. Opole: WBP 1980, 6 s. nrb.

Powstanie listopadowe 1830. Wybór literatury. Opole: WBP 1980, 16 s.

Na zakończenie trzeba dodać, że Wojewódzka Biblioteka Publiczna przygotowuje się do wydawania stałej bieżącej bibliografii regionalnej Opolszczyzny. Tom pierwszy ma się ukazać w 1982 r. Na redaktora tego wydawnictwa powołano mgr Mieczysława Fabera, dawnego kierownika działu Informacyjno-Bibliograficznego. Prace przygotowawcze są już daleko zaawansowane. Obok naszego poradnika Instrukcyjno-metodycznego, który nadal ukazuje się jako półrocznik pt. "Pomagamy sobie w pracy", będzie to wydawnictwo stałe.

W marcu 1981 r. z okazji 60 rocznicy Plebiscytu i III Powstania Śląskiego wydano tęk formatu 4° z dwunastoma odbitkami druków plebiscytowych pt. Plebiscyt na Górnym Śląsku. Marzec 1921 (ulotki) Opole: WBP 1981, nakład 300 egz.

ZAMEK W ROGOWIE OPOLSKIM. BIBLIOTEKA

(Jego dzieje i współczesna rola)

Stale zwiększanie się produkcji wydawniczej w kraju i na świecie, spowodowało ilościowy wzrost księgozbiorów bibliotecznych, co pociągnęło za sobą szybkie wypełnianie się już i tak ciasnych magazynów bibliotecznych. Toteż wzrastające zapotrzebowania i nakłady na nowe pomieszczenia magazynowe doprowadziły do badania przyczyn tego zjawiska. W wyniku obserwacji i przeprowadzonych badań powstała idea tworzenia bibliotek, które by przechowywały w swoich magazynach mało używane wydawnictwa. Składowice te nazwano bibliotekami składowymi. A według encyklopedii biblioteka składowa to "składowica, gdzie pewna liczba bibliotek współpracujących w skali regionalnej lub lokalnej przechowuje wycofane ze swych magazynów mało używane wydawnictwa". Po II wojnie światowej pierwsze Stany Zjednoczone przystąpiły do tworzenia bibliotek składowych. Trendem było nie dostatek, że w całości zbiorów bibliotecznych tylko część ich jest wykorzystywana intensywnie, reszta załego pomieszczenia magazynowe. Toteż głównym zadaniem powstających bibliotek składowych było przejmowanie i przechowywanie piśmiennictwa o najmniejszym wskaźniku wykorzystania. Początkowo były to placówki odrębne, ale w miarę upływu lat utworzono swego rodzaju sieć bibliotek z centralnym ośrodkiem kierowania, bibliotek współpracujących przy gromadzeniu, wymianie zbiorów, gospodarce dubletami oraz przy wypożyczaniu międzybibliotecznym. Polska idąc za przykładem innych państw europejskich przystąpiła do tworzenia bibliotek składowych. W 1957 r. dla bibliotek publicznych województwa poznańskiego umieszczono bibliotekę składową na 100 tys. woluminów we wsi Śladce. Na mocy art. 13 Ustawy o bibliotekach z 1968 r. zaczęło luz sukcesywnie zakładać biblioteki składowe. I tak dla Biblioteki Uniwersyteckiej im. A. Mickiewicza zamieniono w bibliotekę składową w mieście i w skali województwa, znając także kłopoty magazynowe Bibliotek Głównych WSP i WSI, podjęta decyzją zaadaptowania zamku w Rogowie Opolskim na pomieszczenia biblioteki składowej. Część pomieszczeń w zamku została przeznaczona na zbiory specjalne, które dotychczas przechowywane były w bardzo złych warunkach. Zamek rogowski będący ówczesnie w gestii opolskiego Wydziału Kultury, był wówczas strzany, zdewastowany i jedynie mury stanowiły pewną całość. Zapewnił dyrekcji i załogi oraz pomoc finansowa Minister-

stwa Kultury i Sztuki, były tym czynnikiem, który wpłynął na szybkie rozpoczęcie prac przy odbudowie zamku. Wzrosło także zapotrzebowanie na informacje dotyczące historii wsi, a tym samym historii zamku i jego dziejów na przestrzeni lat. Dzięki penetracjom niektórych źródeł, monografi i dzięki badaniom archeologicznym zapoznano się może jeszcze nie w całości z dziejami Rogowa.

A teraz nieco historii ... Sama wieś położona na trasie Opole-Krapkowice leży po lewej stronie Odry, na skraju górnoląskiego płaskowyzu wapiennego, który rzeka w tym miejscu rozdziela. Tego rodzaju położenie w łuku Odry wpłynęło zapewne na powstanie nazwy wsi. Zdaniem Darrota nazwa wsi nie wywodzi się od rogów jeleni lub bydła, lecz od rogu, w sensie figury geometrycznej utworzonej przez koryto rzeki Odry. Caryl zespół dworaki położony jest przy południowym krańcu wsi w pobliżu kościoła parafialnego. Właśnie tymi dwiema budowlami zabytkowymi, tj. wczesnogotyckim z elementami renesansowymi kościołem parafialnym pod wezwaniem śś. Filipa i Jęku-ba Śt. oraz zamkiem może poszczycić się Rogów. Kościół parafialny został zbudowany w XIII w. Przebudowany i powiększony o wieżę i kaplicę od północy w XVI wieku. W latach 1945-1946 obiekt ten był odnawiany. We wnętrzu kościoła na uwagę zasługują m.in. ołtarz główny barokowy z II połowy XVII w., ambona późnobarokowa (ok. 1700 r.) oraz kamienna chrzcielnica renesansowa z XVI wieku. Natomiast zamek rogowski, jak podano wcześniej położony jest na południowym krańcu wsi, na skarpie dawnego koryta Odry. Jak głosi tradycja został po raz pierwszy wzniesiony przez zakon templariuszy w 1272 r., a mając charakter obronny przynależał do ich głównego zamku w Krapkowicach-Otmęcie. Z położenia jego wynika, że był to zamek wodny (Wasserburg), którego zadaniem było ściąganie ceł i mył na rzece Odrze. Zapewne już w początkach XIV wieku dobra rogowskie wraz z zamkiem stały się własnością rycerską. Pierwszym, imiennie znanym właścicielem Rogowa był rycerz Herfert Pause, który zgodnie z dokumentem zachowanym z dnia 4 I 1393 r. sprzedał wieś Rogów panom Janowi i Adamowi Beas. Rogów do końca XV wieku pozostał własnością tej rodziny. Po nich odziedziczył go Rogojski z Rogoźnika. A nawet w 1490 r. zachowała się wzmianka o Janie Rogojskim (albo Rohowskim) z Rogowa i Dąbrówki. Na przestrzeni XVI wieku nazwisko Rohowskich pojawia się stale w licznych dokumentach. Dopiero od 1612 r. Rogów a z nim zamek przechodzi na własność rodziny Wbrsky i w jej władaniu pozostaje przez 135 lat. Majątek ulega wówczas zaniedbaniu i zadłużeniu. Z tej to zapewne przyczyny zostaje w 1757 r. wystawiony na licytację i przypada wierzycielowi, hrabiemu XHenrykowi Adolfowi von Redern z Krapkowic, prezydentowi rejencji opolskiej. W 1765 r. spadkobiercy hrabiego sprzedają Rogów wraz z zamkiem Karolowi Wilhelmowi von Haugwitz. Jego następcą, Henryk Kurt jest premierem rządu pruskiego w czasach napoleońskich. Przeprowadził on przebudowę i rozbudowę zamku, co podniosło go, do rangi rezydencji, otoczonej neobarokowym ogrodem i modnym wówczas parkiem krajobrazowym. Zamek rogowski pozostaje w rękę rodziny Haugwitzów do II wojny światowej. W czasie wojny i w latach powojennych zamek ulega zniszczeniu i dewastacji. Stan ten pogłębiał się do momentu przejęcia zamku przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Opolu.

W latach 1958-1969 Wojewódzki Konserwator Zabytków na teren zamku rogowskiego sprowadza grupę archeologów, którzy przeprowadzają tam badania. Plonem tych wykopalisk jest odsłonięcie nie zna-

nych relikwów budowli, murów oraz zespołu zachowanych we fragmen-
tach rzeźb w egzemplarzach: całych lub nieznacznie uszkodzonych,
kafli płacowych. Kafle te mają wysoki poziom artystyczny i są jedy-
ną pozostałością mówiącą o charakterze wnętrza zamku w różnych
fazach jego istnienia. Także w świetle badań archeologicznych udało
się zrekonstruować najstarsze założenie zamku jako czworoboczne
plateau otwiedzione murem, od strony południowej bronione rzeką,
od strony zaś łatwego dostępu otoczone fosą. "Hipotetycznie ustalono,
że budowla mieszkalna zamku znajdowała się w części południo-
wo-wschodniej, zaś wieża - ostatecznej obrony w części północno-za-
chodniej. Budowla mieszkalna uległa zniszczeniu w następstwie pożaru,
który - sądząc na podstawie materiału archeologicznego - miał
miejsce w XV wieku. Zapewne po tym pożarze nastąpiła rozbudowa
zamku. Dalsze badania archeologiczne nie przyniosły już nowych
rewelacji. Ekipa remontowo-budowlana przystępuje do dalszej pracy.
Również nie gładnie zapadł załogi i dyrekcji Wojewódzkiej Biblioteki
Publicznej w Opolu przy dalszej odbudowie zamku. Powstaje współ-
czesny akt lokacyjny zamku rogowskiego opracowany przez samych
pracowników WBP. W trakcie dalszych prac prowadzonych przy od-
budowie zamku pojawiają się nowe koncepcje co do rozmieszczenia
magazynów bibliotecznych jak i też zaadaptowania na drugim piętrze
pokoi na pomieszczenia gościnne dla potrzeb pracowników biblioteki,
pracowników placówek kulturalnych i naukowych. Wojewódzka Biblio-
teka Publiczna w Opolu otrzymała także pozwolenie, co prawda cza-
sowe, na zajęcie pomieszczeń gospodarczych obok zamku (parterowy
barak) na magazyny druków i czasopism. Wkrótce napywają do
nich druki twarde z selekcji z bibliotek publicznych całego wojewód-
stwa jak również niepublcyne czasopisma z Bibliotek Głównych WBP
i WSL.

W 1975 r. następuje ostateczne zakończenie prac przy odbudowie
zamku. Pókoje przeznaczane na magazyny zbiorów specjalnych i bi-
bliotekę składową zaczęły zapełniać się regałami. Następnie od paź-
dziernika 1975 r. w ramach selekcji księgozbiorów bibliotek publicz-
nych województwa napywają do biblioteki składowej duże ilości druk-
ków zwarych. Są to wydawnictwa mało wykorzystywane przez biblio-
teki, jak również dublety i następne egzemplarze pozycji zalegają-
cych dotychczas półki magazynowe niektórych bibliotek. Stosy przy-
bawających wokuminów rosły. Tylko dzięki sprawnie zorganizowanej
przez dyrekcję WBP akcji inwentaryzowania i katalogowania tych
druków oraz dużemu wkładowi pracy, jałd wnieśli kol. Krystyna Pie-
trzak i wszyscy merytoryczni pracownicy biblioteki, udało się w krótkim
czasie uruchomić bibliotekę składową. Również pomieszczenia
obok biblioteki składowej zapełniają się książkami, pojawiają się w
nich starodruki, rękopisy pergaminowe, papierowe, sztychy starych
map, zbiory grafiki oryginalnej i znacznie później negatywy mikrofil-
mów. W pokojach zamku rogowskiego pojawiają się na ścianach i
suflach cenne tyrandole, klinkiety; zakupione zostają kandelabry,
stare zegary, obrazy olejne i stare meble. Meble te dzięki staraniom
(ówczesnego) rogowskiego konserwatora, umiejętnie odnowione i
wkomponowane w całość, tworzą ładny i ciekawy wystój wnętrza.
Ostatecznie w 1976 r. zamek rogowski otworzył swoje podwoje dla
zwiedzających. Początkowo byli nimi mieszkańcy Rogowa i okolicz-
nych wsi. W miarę jak rośnie jego popularność, zamek staje się
obiektem zwiedzania różnych grup zawodowych, a więc: pracowników
placówek kulturalnych, naukowych, pisarzy, artystów, piosenkarzy

biorących udział w Festiwalu Opolakim, dzienikarzy akredytowanych przy Festiwalu, bibliotekarzy z całej Polski i z zagranicy, studentów oraz młodzieży szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Świadectwem tych odwiedzin są zapisy w księdze pamiątkowej, która w przyszłości po opracowaniu może być ciekawym źródłem do współczesnej historii zamku.

Obecnie zamek rogowski jest budowlą trójskrzydłową, kilkakrotnie na przestrzeni wieków przebudowywaną i w związku z tym zawiera elementy charakterystyczne dla stylu renesansowego, barokowego i klasycystycznego. Najstarszą częścią jest prostokątna wieża wachodnia, do której pod koniec XVI wieku dobudowano dwa skrzydła renesansowe z krużgankami. Ich centralną część stanowi niska baszta. W końcu XVIII wieku dobudowano skrzydło północne w stylu klasycystycznym. Od strony południowej zamek otoczony jest fosą, przez którą przerzucony jest kamienny most prowadzący na dziedziniec. Z dziedzińca wiodą schody do ogrodu i na trzy tarasy spełniające funkcję przejść spacerowych z widokiem na dawne koryto rzeki. Od strony zachodniej zamek jest otoczony parkiem krajobrazowym obfitującym w rzadkie drzewa, wśród nich znajdziemy mitorząg japoński, tulipanowiec, czarne buki, stare dęby i klony. We wnętrzu zamku na I piętrze w sześciu pokojach znajduje się część księgozbioru Działu Zbiorów Specjalnych, tj. ponad 2100 woluminów książek (silesiaków), ok. 2600 woluminów starodruków, 430 rękopisów, przeszło 760 rycin i ok. 140 map kartografii zabytkowej. Obok na piętrze w trzech pokojach mieszczą się w liczbie ok. 1300 woluminów zbory biblioteki składowej. Z kolei na parterze mieści się Filia Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej w Krapkowicach, udostępniająca swój księgozbiór, w liczbie 3900 woluminów, mieszkańcom Rogowa i okolicznych wsi. Na księgozbiór tej biblioteki złożyły się książki pochodzące z ponownej selekcji druków w bibliotece składowej oraz książki zgromadzone w niektórych bibliotekach filialnych miasta Opola. Zbiory specjalne i księgozbiór biblioteki składowej mieszczące się w zamku głównie udostępniane są czytelnikom poprzez czytelnię i wypożyczalnię Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu jak również udostępniane mogą być na miejscu w Rogowie. Sprawnie działający transport i szybka obsługa są dużym plusem w działalności biblioteki składowej. Powołanie do życia biblioteki składowej w pewnym stopniu zmniejszyło istniejące trudności lokalowe WBP, chociaż w skali województwa i samego miasta Opola nie rozwiązało przepełnienia magazynowego, które ponownie bardzo się odczuwa. Sam zamek rogowski pełni obecnie potrójną rolę: biblioteki składowej, magazynu zbiorów specjalnych i miejsca wypoczynku pracowników kultury i nauki, a szczególnie miejsca odwiecznych spotkań bibliotekarzy całego województwa. Zamek rogowski cieszy się dużą popularnością wśród zwiedzających. Jest także chlubą gospodarza zamku - Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. E. Smółki w Opolu, która odbudowała ten zabytkowy obiekt dzięki dotacjom finansowym Ministerstwa Kultury i Sztuki oraz dużemu zaangażowaniu samych bibliotekarzy.

OPOLSKIE KOŁO STOWARZYSZENIA BIBLIOTEKARZY POLSKICH

Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich w województwie opolskim powstało w 1952 r. z inicjatywy Okręgu Katowickiego. Pracę organizacyjną zlecono Halinie Gąszczyńskiej, ówczesnej wicedyrektorce Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej. Wkrótce tymczasowy Zarząd Okręgu Opolskiego powołał Oddziały Powiatowe, z których jednak większość nie potrafiła lub nie mogła zorganizować się należycie, wskutek czy to wielkiej płynności kadr bibliotecznych, czy trudnych warunków pracy zawodowej, czy braku tradycji w tego rodzaju działalności. Przyczyną może również być stawianie przez Zarząd Okręgu zbyt wysokich wymagań pracy, wzorowanych na planach organizacyjnych Zarządu Głównego, w następstwie czego po pewnym czasie całą działalność przejął na siebie Zarząd Okręgu. Reaktywowanie Oddziału Opolskiego nastąpiło w roku 1966. Wybrany wtedy Zarząd Oddziału składał się z przedstawicieli wszystkich większych bibliotek Opola oraz bibliotek szkolnych, co miało wpłynąć na integrację kadr bibliotecznych i członków Stowarzyszenia. Zarząd rozpoczął pracę od ustalenia ilości członków oraz pozyskiwania nowych. W tym celu rozpoczęto propagandę SBP w Opolu i w powiecie. Na koniec 1966 r. Oddział liczył 90 członków. Wkrótce jednak okazało się, że ilość ta jest fikcyjna. Większość osób nie brała czynnego udziału w życiu Stowarzyszenia, zamiejscowi nie mogli dojeżdżać na organizowane zebrania i imprezy bądź to z braku odpowiednich środków komunikacji, bądź braku zezwolenia odpowiednich władz, bądź wreszcie braku rzetelnego zainteresowania organizacją. Część bowiem bibliotekarzy zapisała się do SBP za namową zwierzchników lub w nadziei materialnych korzyści, np. wczasów, których Stowarzyszenie jako organizacja społeczna lecz nie związek przynosić nie mogła. Kolejne jednak zarządy zabiegały o zwiększenie ilości członków wysyłając zaproszenia i deklaracje do bibliotek różnych resortów i nawiązując osobiste kontakty, co dawało słabunkowo największy efekt. Od 1966 r. do chwili obecnej przez Oddział opolski przewinęto się około 230 osób.

Wielka jednak płynność kadr bibliotecznych powodowała ciągłe wahania składu członków w Oddziale przy mniej więcej jednakowej ich ilości, wstępowanie nowych wyrównywało ubytek dawnych. Usilnie zabiegano o pozyskanie dla Stowarzyszenia bibliotekarzy szkolnych i na pewien czas udało się tego dokonać. Był to okres żywej działalności Sekcji Bibliotecznej przy Związku Nauczycielstwa Polskiego, pracującej pod kierunkiem Marii Cichoniowej, a później Józefy Wrzosek. Wtedy to część członków Sekcji zapisała się do SBP, a Sekcja wydajnie współpracowała z Oddziałem. Po ostatecznym upadku działalności większość nauczycieli przestała interesować się stowarzyszeniem, nie uiszczala składek, nie uczęszczala na imprezy.

Kontakt z bibliotekarzami bibliotek gromadzkich był bardzo luźny, jedynie poprzez kierowników bibliotek powiatowych lub na seminarjach powiatowych. W 1972 r. decyzją Zarządu Głównego zlikwidowano Oddziały powiatowe i miejskie na korzyść Kół organizowanych według przynależności do bibliotek lub terenu. Rozważało to sprawę członków zamiejscowych. W związku z tym w Kole Miejskim SBP w Opolu przeprowadzono weryfikację członków: wykreślono z ich liczby bibliotekarzy gromadzkich i członków nie aktywnych, łącznie 30 osób.

Wśród aktualnych członków Koła Miejskiego SBP w Opolu 3 osoby pracujące w bibliotekach należą do Stowarzyszenia od 1952 r. Dwudziestopięcioletnim stażem poszczycić się mogą dwie osoby, 15-letnim - siedemnaście osób, powyżej 10 lat należy do SBP 19 osób. Prawie więc połowa zrzeszonych to długoletni członkowie, z których część naturalnym biegiem rzeczy jest starsza wiekiem. Tu zapewne leżała jedna z przyczyn, że nowi młodzi pracownicy bibliotek niechętnie wstępowali w szeregi członków SBP, a wstąpiwszy rzadko uczestniczyli w organizowanych imprezach, odmawiali też przeważnie udziału w pracy na rzecz SBP tłumacząc się brakiem czasu i trudnymi warunkami życia. Ten stan zaczął się zmieniać w ostatnich 3-4 latach; coraz więcej mamy młodych i bardzo młodych w naszym Kole.

Według danych z 1980 r. pod względem stosunku ilości członków SBP do ilości pracowników pierwsze miejsce zajmuje Biblioteka Główna WSI, której 80 % bibliotekarzy należy do Stowarzyszenia. Na drugim miejscu stoi Wojewódzka Biblioteka Publiczna z 62 % członków, na trzecim Biblioteka Główna WSP z 50 % członków SBP, na czwartym plasuje się Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka z 32 % i na piątym Biblioteka Klubu Garnizonowego z 25 % członków Stowarzyszenia. W sumie 58,4 % pracowników największych bibliotek Opola należy do SBP.

Trudny problem zbierania składek członkowskich w pierwszych latach działalności usunięto przez powołanie "podskarbników", którymi zostali przedstawiciele poszczególnych bibliotek w Zarządzie Koła. Okazało się, że przy systematycznym comiesięcznym zbieraniu składek prawie wszyscy członkowie spełniają swój statutowy obowiązek. Kwoty wpłacane do kasy Okręgu wahają się od 830 zł do 8481 zł rocznie, w ciągu zaś 15 lat działalności wyniosły 57 964 zł.

Od początku działalności Oddział nawiązywał współpracę z organizacjami o charakterze kulturalno-oświatowym. Pierwszą taką organizacją był Związek Nauczycielstwa Polskiego, a ściślej Ognisko nr 2 ZNP. Korzyści współpracy były obopólne: Związek uczynił swego lokalu na spotkanie i odczyty, przygotowywał kawę lub herbatę, Stowarzyszenie zapewniło prelegentów, wspólnie starano się o frekwencję. Ścisła współpraca istnieje także z Garnizonowym Klubem. Członkowie Stowarzyszenia zapraszani są na Dzień Wojska Polskiego, na wycieczki dla poznania pracy kulturalno-oświatowej w wojsku. W Bibliotece Klubu odbywają się również spotkania i wieczory towarzyskie, a Klub podejmuje bibliotekarzy kawą lub herbatą.

Wynikiem kontaktów z Towarzystwem Rozwoju Ziemi Zachodnich było spotkanie z byłymi działaczami Związku Polaków w Niemczech, m.in. z bibliotekarzami na Opolszczyźnie w latach międzywojennych. W kontakcie z Państwowym Studium Kulturalno-Oświatowym i Bibliotekarskim zorganizowano dwie imprezy w sali Studium oraz przeprowadzono Turniej Bibliotekarzy, podczas którego słuchacze Studium prowadzili konferansjerkę. Próba zawiązania Koła Młodych Bibliote-

karzy nie powiodła się. Słuchacze nie mieli czasu na systematyczną pracę społeczną w tym Kole, przypisywanie zaś prac wykonanych jako ćwiczenia praktyczne Koła Młodych byłoby liczeniem podwójnym tej samej pracy a więc nauką fałszowania sprawozdań. Naturalnym biegiem rzeczy istnieje też współpraca z Wojewódzką Biblioteką Publiczną w Opolu, która w pierwszych latach działalności Oddziału polegała głównie na finansowaniu przez Bibliotekę organizowanych odczytów, dopóki zasoby pieniężne Oddziału nie wzrosły o tyle, że wystarczyły na honoraria. Również dzięki przychylności Dyrekcji członkowie SBP mogą korzystać z bibliotecznej "nisy" przy wyjazdach szkoleniowych organizowanych przez Zarząd Oddziału.

W działalności kulturalno-oświatowej Opolskiego Oddziału SBP oprócz odczytów i spotkań, których organizacja nie pociąga za sobą wielkiego wysiłku były imprezy poważne, wymagające dużej pracy, znajomości terenu i chętnych współpracowników. Do takich należało zorganizowanie Sekcji naukowo-badawczej prowadzonej przez dr Czesława Wawrzyniaka. Sekcja pracowała 2 lata i w tym czasie jej członkowie przygotowali i wygłosili 5 referatów. Wobec jednak słabej frekwencji na zebraniach (6-12 osób) zaniechano dalszej pracy.

Drugim dużym przedsięwzięciem było wydanie drukiem "Przewodnika po bibliotekach Opola". Kosztorys wynosił ponad 30 000 zł, które po usilnych staraniach uzyskał Oddział z wydziału Kultury Prezydium Miejskiej Rady Narodowej.

Wydarzeniem znaczącym była w listopadzie 1969 r. Sesja Lenińska z okazji 100-letniej rocznicy urodzin Włodzimierza Lenina i 25-lecia PRL. Na sesji wygłoszone zostały 3 referaty, zakończenie zaś Opolska Estrada wystawiła spektakl: "Pamiętnik Artysty".

Następną poważną imprezą było zorganizowanie Sesji Prasoznawczej z trzema referatami, z których dwa wygłosili prelegenci Instytutu Prasoznawczego z Krakowa, trzeci zaś dr Joachim Glensk z Opola. W sesji uczestniczyło 94 osoby - bibliotekarze z Opola i województwa opolskiego.

W 1974 r. zorganizowano Turniej bibliotekarski. Do udziału w nim zaproszono bibliotekarzy z powiatu opolskiego i krapkowskiego. W konkurencjach badano umiejętność propagowania książek znajdujących się w bibliotekach, umiejętność rozmowy z czytelnikiem, znajomość własnego terenu oraz znajomość kilku popularnonaukowych książek. Pierwsza nagroda w Turnieju wynosiła 1500 zł. W turnieju wzięło udział około 50 osób.

Oprócz wyżej omówionych imprez Oddział organizował dwa rodzaje wykładów: pierwszy - to wykłady przygotowywane przez członków Koła Opolskiego i tych odbyło się 9, drugi to odczyty zaproszonych gości. Do nich należeli: prof. docent Ksawery Świdorski z Poznania, dyr. Jan Skorupa, prof. dr Stanisław Rospond, dr Zbigniew Żmigrodzki, dr Zbyszko Bedhorz, dr Józef Czerni z Krakowa, dr Zofia Gaca-Dąbrowska, dr Stefan Kubów, dr Jerzy Gruczyński wszyscy troje z Wrocławia, dr Eugenia Kucharska z Opolskiej WSP, wreszcie mgr Napoleon Mitraszewski niewidomy literat z Wrocławia. Oprócz prelekcji odbywały się też spotkania na tematy kulturowe. Takim było spotkanie z delegatami na Kongres Kultury w roku 1966, z polskimi działaczami społecznymi w czasach międzywojennych, spotkanie z prezesem Okręgu Wrocławskiego SBP Kol. Janiną Kellea-Kraus, spotkanie z Jednostką Wojskową w Dniach Kultury w roku 1974, spotkanie z dyrektorem Teatru im. J. Kochanowskiego w Opolu B. Hussakow-

nia w roku 1977, wreszcie spotkanie biblioteczki Opola pod hasłem: Przygoda z książką. Łącznie w ciągu 16 lat działalności wysłuszono 25 wykładów o tematyce kulturalnej i oświatowej.

W celu zainteresowanie członków SBP pracą innych bibliotek Zarząd Oddziału s pójniej Kola organizował wycieczki do bibliotek WSP, WSI, Instytutu Śląskiego i in. w Opolu oraz do bibliotek terenowych, m.in. w Koźlu, Brzegu, Niemodlinie, Ozianku i innych mniejszych ośrodkach. We wszystkich tych miejscowościach zwiedzano przy okazji zabytki, muzea, izby pamięci, np. Zamek w Brzegu, Izba Rafała Urbana i Muzeum w Głogówku. Wyjeżdżano też poza teren Województwa na wystawy książek do Ossolineum do bibliotek wojskowych i Muzeum we Wrocławiu do Henrykowa, gdzie powstała słynna Księga Henrykowska, do Krakowa na wystawy o Januszu Korczaku, Polaków portret własny, Rysunków Picassa.

Obok działalności kulturalno-oświatowej Zarząd Kola prowadził także działalność kulturalno-rozrywkową. Były to wieczory towarzyskie i spotkania z okazji Dni Osiedła, Książki i Prasy, Dnia Kobiet, kamawału, Andrzejk. Program imprez był zawsze urozmaicony różnego rodzaju zabawami towarzyskimi jak żartobliwe konkursy, zagadki, loterie itp.

Zarząd Opolskiego Kola SBP zajmował się także sprawami społecznymi swych członków. Zabierano głos w sprawie polepszenia warunków pracy i przyznania Bibliotece odpowiedniego pomieszczenia, wnioskowano przyznanie nagród i odznaczeń. Włączone się także do jubileuszów pracy członków Kola. Szczególnie uroczyste było spotkanie z pierwszymi jubilatami, którzy przepracowali w bibliotece 20 lat. Byli to Jan Adamek, kierownik Główniej Biblioteki w Grudziądzu, prowadzący bibliotekę polską jeszcze przed II wojną światową, Janina Knapik, kierownik Dz. Opracowania WBP, Jowanna Bieprawska była dyrektorka Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu, Krystyna Szczudłowska pracująca od 1947 r. w Powiatowej Bibliotece Publicznej w Opolu.

Gdy Zarząd Kola dysponował jeszcze własnymi funduszami, członkowie skorzystali dwukrotnie z 50 % zniżki ceny biletów na przedstawienia teatralne.

Akcją wykraczającą poza teren województwa było zajęcie się zaopatrzeniem w książki biblioteki szkolnej w Woli Okrzejskiej, miejscu urodzenia Henryka Sienkiewicza. Był to odzew na telegramy apel prof. dr Wiktora Zina. Oddział zadeklarował kwotę 500 zł na zakup książek dla biblioteki szkolnej. Akcją naszą poparty Oddziały w Kluźborku, Koźlu, Nysie przysyłając książki i pieniądze na zakup. W styczniu 1970 r. prz przekazano bibliotece szkolnej w Woli Okrzejskiej 2 paczki książki całkowicie opracowanych za kwotę około 1000 zł, wraz z katalogami alfabetycznym, działowym i tytułowym.

Na zakończenie wypada jeszcze wspomnieć o rozpoczętej ostatnio pracy nad wydaniem "Spisu bibliograficznego publikacji biblioteczki Opola". Powołany Komitet Redakcyjny w składzie: kol. kol. M. Faber, M. Klimczyk-Wompel, J. Kościów, W. Motwieczuk, A. Lisieńska-Tokarska wkłada wiele pracy, zapału i ofiarności w przygotowanie materiałów, co należy szczególnie podkreślić, gdyż praca ta nie jest honorowana żadnym ekwiwalentem materialnym, a nagrodą będą tylko słowa gorącego uznania.

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W OPOLU
(Kronika ważniejszych wydarzeń)

Rok 1950

- W drugim półroczu podjęto prace organizacyjne, mające na celu utworzenie Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej. Prowadziła je Jadwiga Sieprawska, kierowniczką Referatu Bibliotek, a następnie Samodzielnego Referatu Bibliotek i Czytelniwa Wydziału Kultur, i Sztuki PWRN.

Rok 1951

- Początkowo biblioteka mieściła się w Referacie Bibliotek Wojewódzkiego Wydziału Oświaty, a następnie kąłem w Referacie Bibliotek Wydziału Kultury i Sztuki PWRN.
- 1 IX WBP otrzymała lokal przy ul. Piastowskiej 14 i rozpoczęła systematyczną działalność.
- Pierwszym dyrektorem został Stanisław Partyka, a wicedyrektorką Halina Gąszczyńska. Obsada Biblioteki liczyła wówczas 5 osób, a w jej skład wchodziły jeszcze instruktorki: Janina Knapik i Aniela Kośna oraz woźna.
- 18 IX podjęto pracę instrukcyjno-metodyczną i wyjazdy do bibliotek publicznych w terenie.
- 16 XII odbyła się pierwsza narada z kierownikami bibliotek powiatowych. Był to zarazem początek seminariów wojewódzkich.

Rok 1952

- 27 V przedstawiciele WBP brali udział w Zjeździe Bibliotekarzy w Warszawie, a następnie w naradzie bibliotekarzy, która odbyła się 4 dni później.
- Rozpoczęto udostępnianie zbiorów.
- Zorganizowano konferencję kierowników bibliotek powiatowych.

Rok 1953

- W styczniu na szkoleniu bibliotekarzy powiatowych zastosowano po raz pierwszy wyświetlanie przeźroczy.
- W lipcu dyrektorem zostaje Jadwiga Sieprawska.
- 5 VII dla bibliotekarzy z woj. opolskiego zorganizowano 3-dniowy wyjazd szkoleniowy do Krakowa i Bochni.
- We wrześniu otrzymano własny budynek przy ul. Piastowskiej 18, gdzie m.in. otwarto czytelnię z 26 miejscami.

Rok 1954

- Przy czytelniku biblioteki zorganizowano Ośrodek Informacji.
- W początkach tego roku WBP zatrudniła 9 pracowników, w tym 7 działalności podstawowej. Księgozbiór liczył 10 608 tomów, a korzystało z niego 428 czytelników.

Rok 1955

- Nastąpiło połączenie MBP i WBP i powstała Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna. W jej skład wchodził Dział Instrukcyjno-Metodyczny i Dział Uoostępniania, który obejmował wypożyczalnię, czytelnik, Oddział Dziecięcy i 7 filii bibliotecznych w mieście Opolu oraz nowo utworzony Dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów.
- WiMBP wydała serię kartek pocztowych z fragmentami poezji A. Mickiewicza i z grafiką Stanisława Bobera.
- Odbyły się wieczory autorskie Antoniego Gotubiewa i Wojciecha Żukrowskiego.
- Obsada WiMBP: 22 pracowników merytorycznych.

Rok 1956

- W październiku zorganizowano powiatowe zloty czytelników, walny zjazd czytelników oraz szereg innych imprez w ramach Konkursu Czytelników Wiejskich.
- Ukazał się pierwszy numer kwartalnika instrukcyjno-metodycznego "Pomagamy Sobie w Pracy".

Rok 1957

- WiMBP ogłosiła konkurs w "Pomagamy Sobie w Pracy" dla bibliotekarzy wiejskich pt. "Poznajemy swój księgozbiór".
- Odbywały się spotkania autorskie z Karolem Bunschtem.

Rok 1958

- Od stycznia do czerwca trwał konkurs na najładniej urządzonej bibliotece dziecięcą.
- Dyrektorem zostaje mgr Roman Sękowski.
- 17 VI otwarto wystawę poświęconą życiu i pracy wybitnego działacza, założyciela i redaktora "Gazety Opolskiej" - Bronisława Koraszewskiego.
- Zaczęto wydawać wykazy nabytków WiMBP (bez literatury pięknej).
- Na spotkaniach autorskich goszczono Gustawa Morcinka.

Rok 1959

- Zorganizowano plebiscyt literacki na najlepszą i najciekawszą książkę XX wieku. Pierwsze miejsce uzyskała powieść "Komu bije dzwon" Ernesta Hemingwaya.

Rok 1960

- 1 VIII utworzono dział Informacyjno-Bibliograficzny.
- Zorganizowano wspólnie z WiMBP w Zielonej Górze kurs wstępny dla bibliotekarzy gromadzkich.
- Wydano "Katalog Zbiorów Śląskich i Sterodruków".

Rok 1961

- 15 X WiMBP z okazji 10-lecia otrzymała imię Emanuela Smółki, założyciela pierwszych bibliotek i czytelni polskich na Śląsku. W uroczystości wzięli udział przedstawiciele władz wojewódzkich, działacze partyjni oraz pracownicy placówek kulturalnych. Odsłonięto tablicę pamiątkową.
- W październiku odbyła się konferencja instruktorów czytelnictwa dziecięcego i pracowników bibliotek z 7 województw, poświęcona sprawie wykorzystania w pracy z dziećmi książek historycznych.
- Zamknięto Wypożyczalnię Centralną.
- Ogłoszono konkurs "Uzupełniamy karty Opolszczyzny" polegający na zbieraniu ciekawych materiałów z przeszłości regionu.
- W spotkaniach z czytelnikami uczestniczyli m.in. Władysław Broniewski, Wojciech Żukrowski, Bolesław Mrówczyński, Jerzy Putrament.

Rok 1962

- W maju zorganizowano wystawę obrazującą dorobek literacki Ziemi Zachodnich i Północnych w związku ze Zjazdem Pisarzy.
- 17 IX odbyła się narada bibliotekarzy i księgarzy z całego województwa.
- W październiku w Klubie Międzynarodowej Prasy i Książki zorganizowano uroczystą inaugurację nowego roku oświatowego w bibliotekach publicznych Opola.
- Bibliotekarze z WiMBP przebywali w Zielonej Górze, Lublinie i Toruniu w celu wymiany doświadczeń.
- Kwartalnik "Pomagamy Sobie w Pracy" zaczęto wydawać wspólnie z WBP w Katowicach.

Rok 1963

- W lutym otwarto ponownie Wypożyczalnię Centralną przy Placu Armii Czerwonej.
- Rozpoczęto akcję "Nieprzetartych szlaków", czyli organizowania spotkań autorskich w miejscowościach, w których dotychczas nie gościli pisarze.

Rok 1964

- 9-11 VI zorganizowano wyjazdowe seminarium dla kierowników i instruktorów PiMBP do woj. katowickiego.
- W czerwcu bibliotekarze z Ostrawy zwiedzili biblioteki w woj. opolskim.

- We wrześniu w WIMBP otwarto jedną z pierwszych w kraju wypożyczalnię płyt.
- 20 X w Raciborzu odbył się zlot podsumowujący wyniki "Eneki Bibliotek i Czytelnicwa", czyli współzawodnicwa PGRN w zakresie opieki nad bibliotekami.
- W listopadzie instruktorzy WIMBP przebywali w Rzeszowie i Szczecinie w celu wymiany doświadczeń.
- 13 XI odbył się i Opolska Zlot Kół Przyjaciół Bibliotek.
- Otwarto dwie wystawy: "Dorobek literacki pisarzy opolskich w XX-leciu PRL" oraz "Pisarze Opolszczyzny".
- Opracowano i wydano w nakładzie 300 egz. adnotowany poradnik bibliograficzny "Polska wieś współczesna". Od tej pory ta forma informacji bibliotecznej wchodzi na stałe do programu pracy działu Informacyjno-Bibliograficznego.
- W spotkaniach autorskich uczestniczyli m.in.: Magdalena Samozwaniec, Zenon Kosidowski, Julian Przybus.

Rok 1965

- 14-25 IX w Głucholazach odbyła się ogólnopolska konferencja poświęcona sprawom literatury dla dzieci, zorganizowana przez Ministerstwo Kultury i Sztuki przy współudziale WIMBP.
- 24 X na Województwa. Zlocie Czytelniczym podsumowano współzawodnicwo bibliotek na XX-lecie PRL.
- WIMBP, Rozgłośnia Polskiego Radia w Opolu i Redakcja "Trybuny Opolskiej" ogłosiły konkurs czytelniczy "Czy znasz pisarzy opolskich" z okazji X-lecia Opolskiego Oddziału Związku Literatów Polskich.
- W ramach wzajemnych kontaktów goszczono łódzkich bibliotekarzy, zaś delegacja WIMBP przebywała w bibliotekach woj. gdańskiego.
- Odbyły się spotkania autorskie z Waldemarem Kotowiczem, Janem Gorhardem, Haliną Snopkiewicz i Wojciechem Zukrowskim.

Rok 1966

- W kwietniu zorganizowano naradę Działów Instrukcyjno-Methodycznych z Opolu, Poznania i Kielc na temat organizacji pracy w PIMBP.
- 20 X WIMBP otrzymała Odznakę Tysiąclecia.
- Wspólnie z Rozgłośnią Polskiego Radia w Opolu wydano trzy bibliofilskie tomiki poezji i prozy: Tadeusza Chróścielowskiego "Wiersze opolskie", Anny Markowej "Piętnaście kartek" oraz Kazimierza Kowalskiego "Prozy z pośrodku lasu".
- WIMBP zorganizowała seminarium wyjazdowe do woj. zielonogórskiego, zaś w Opolu goszczono bibliotekarzy z woj. krakowskiego i bydgoskiego.

Rok 1967

- W czerwcu ogłoszono konkurs "Czy znasz Opole i Opolszczyznę", przy współpracy TPO, TRZZ i WZ Ligi Kobiet.

- 8-23 VIII odbył się kurs dla instruktorów miejskich i powiatowych bibliotek publicznych z sześciu województw (Poznań, Katowice, Olsztyn, Opola, Zielonej Góry i Wrocławia).
- 26 IX w Wypożyczalni Centralnej założono Koło Przyjaciół Biblioteki.
- 16 XI WIMBP zorganizowała w Państwowej Szkole Muzycznej wystawę pt. "Wielka Rewolucja Październikowa, 50 lat pracy i zwycięstw".
- Rozpoczęto wydawanie serii exlibrisów.

Rok 1968

- Utworzono oddział Zbiorów Naukowych obejmujących czytelnię i wypożyczalnię.
- 30 VI odbyło się zebranie organizowane Zespołu Bibliotekarzy Partyjnych przy Wydziale Propagandy KW PZPR z inicjatywy WIMBP, jako jedno z pierwszych w kraju.
- Wicedyr, Halina Gąszczyńska odeszła na emeryturę, a za swą długoletnią ofiarną pracę odznaczona została Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Na wakujące stanowisko powołano Franciszka Adamca.
- W akcji "Nieprzetartych szlaków" uczestniczyli m.in. Julian Kawalec, Jan Gerhard, Eugeniusz Pauksza oraz znani dziennikarze.

Rok 1969

- WIMBP otrzymała zespołową nagrodę wojewódzką za upowszechnianie kultury.
- Powołano do życia dział Zbiorów Specjalnych i Zabytkowych.
- Wypożyczalnię Zbiorów Naukowych przeniesiono do pawilonu przy gmachu głównym Biblioteki.
- Otwarto filię nr 11 przy Szpitalu Chirurgicznym.
- We wrześniu powstał przy Wypożyczalni Centralnej Klub Miłośników Literatury Współczesnej.
- Ogłoszono konkurs dla bibliotekarzy - "Kronika biblioteki - obrazem jej rozwoju".
- Ukazał się "Przewodnik po bibliotekach Opola" z inicjatywy Koła SBP i jego przewodniczącej H. Gąszczyńskiej.
- W spotkaniach autorskich brali udział: Halina Snopkiewicz, Janusz Przymanowski, Julian Kawalec i in.

Rok 1970

- 28 XII otwarto filię nr 12 przy Szpitalu Ginekologicznym.
- Ogłoszono konkurs dla dzieci "Szukamy śladów przeszłości".
- WIMBP posiadała 7 działów, w tym 5 merytorycznych oraz 14 filii bibliotecznych.

Rok 1971

- Wicedyr. zostaje Edward Januszewski.
- W styczniu w spotkaniach autorskich w ramach Opolskich Dni Literatury uczestniczyli: Monika Womeńska, Leszek Drorok i Henryk Worcell.
- 12 II zorganizowano pierwsze szkolenie pracowników bibliotek szpitalnych.
- 8 V otwarto filię nr 5 przy ul. Luboszyckiej.
- We wrześniu rozpoczęło działalność Państwowe Studium Kulturalno-Oświatowe i Bibliotekarskie, w którym prowadzono zajęcia kilku pracowników Biblioteki.
- W listopadzie odbyła się międzywojewódzka Konferencja Dyrektorów WBP z Katowic, Wrocławia, Opola i Zielonej Góry.

Rok 1972

- WIMBP otrzymała zbiorową odznakę "Zasłużonemu Opolszczyźnie" oraz Medal XX-lecia Województwa Opolskiego.
- W maju w Muzeum Śląska Opolskiego zorganizowano wystawę "Książka na przestrzeni dziejów".
- 11-15 VI bibliotekarze z WIMBP przebywali w woj. bydgoskim.
- 20- 26 XI przyjmowano bibliotekarzy z Poczdamu oraz zawarto porozumienie o współpracy obydwóch Bibliotek.
- Otwarto nową filię w Zakrzowie.
- Przewodniczący Rady Państwa, Henryk Jabłoński przebywając na Opolszczyźnie, m.in. zwiedził filię nr 5.

Rok 1973

- Wypożyczalnię Główną WIMBP przeniesiono do nowego lokalu przy ul. Kośnego.
- 19 II Otwarto nową filię przy ul. Dambonia.
- W czerwcu zorganizowano seminarium wyjazdowe do woj. lubelskiego.
- 7 VI otwarto, filię biblioteczną w Szpitalu Neuropsychiatrycznym.
- We wrześniu i październiku goszczono bibliotekarzy z Poczdamu i Gdańska.
- Wydano bibliofilski tonik wierszy Zygmunta Kętrzyńskiego z grafiką Zdzisława Chudego przy współpracy ZMW.
- Zakończono akcję "Nieprzetartych szlaków".
- W spotkaniach autorskich uczestniczyli: J. Lovell, K. Dziewanowski, K. Baranowski.

Rok 1974

- 2 I utworzono Oddział Muzyczny i Zbiorów Audiowizualnych oraz dział Konserwacji Zbiorów i Małej Poligrafii.

- 7-8 I na Opolszczyźnie przebywali bibliotekarze z Bańskiej Hystynicy.
- 17-20 IV bibliotekarze z Opolszczyzny przebywali na Słowacji.
- W październiku delegacja WiMBP przebywała w Poczdamie, gdzie uczestniczyła w uroczystości otwarcia nowego gmachu Naukowej Biblioteki Publicznej.
- Zorganizowano dwie wystawy: "Biblioteki i księgarstwo Opolszczyzny" w XXX-lecie Polski Ludowej" oraz "Polskie słowo drukowane na Śląsku".
- W bibliotece zainstalowano dalekopis

Rok 1975

- 1 I WiMBP zmieniła nazwę na Wojewódzką Bibliotekę Publiczną im. E. Smółki.
- Stanowisko wicedyr. objęła Halina Załuska.
- 21-24 IV Delegacja z WBP przebywała w Czechosłowacji, gdzie zapoznała się z pracą bibliotek w Karwinie, Hawirzowie, Opawie i Ortowej.
- W kwietniu ogłoszono konkurs "Opolszczyzna w XXX-lecie".
- 25-30 VI i 29-1 IX przyjmowano bibliotekarzy z Karwiny.
- 20 X odbyło się pożegnanie bibliotekarzy z byłego powiatu oleskiego, który włączony został do woj. częstochowskiego.
- 17-21 XI goszczono bibliotekarzy z Poczdamu.
- Nastąpiła reorganizacja działu Instrukcyjno-Metodycznego w wyniku której utworzono Terenowe Zespoły Instruktorów w Nysie, Brzegu, Kędzierzynie-Koźlu, które przejęły funkcje instruktorskie dawnych PiMBP.
- Powołano nowe komórki: Samodzielny Oddział Służby Pracowniczej i oddziału Zbiórów R zervowych w Zamku w Rogowie.
- Otwarto nową filię dla dzieci na Osiedlu Chabry.
- Zorganizowano 199 spółkań autorskich, w tym 188 z dziennikarzami i literatami opolskimi.

Rok 1976

- 15 II odbyły się wybory do Rady Zakładowej. Przewodniczącą została Irena Buczyńska.
- 1 III na stanowisko wicedyr. powołano mgr Stanisławę Giećewicz.
- 1-5 VII pracownicy WBP zwiedzili biblioteki w Karwinie, zaś we wrześniu i październiku goszczono bibliotekarzy z Białegostoku, Siedlec, Lublina i Poczdamu.
- 15 IX z WBP odeszła wicedyr. Halina Załuska.
- We wrześniu zakończono okres odbudowy i adaptacji Zamku w Rogowie. Umieszczono tam zbiory starodruków i kartografii oraz Bibliotekę Składową.

- Zorganizowano wystawę "Działalność WBP im. E. Smółki w latach 1951-1976".
- Kwartalnik "Pomagamy Sobie w Pracy" staje się ponownie organem redagowanym przez pracowników WBP. E. biblioteka w Katowicach rozpoczęła wydawanie własnego czasopisma.
- Zorganizowano spotkania autorskie z Albinem Siekierskim, Bolesławem Luboszem, Marią Szypowską, Janem Koprowskim, Janem Marią Giegesem, Adolfem Lelkiem i Zbigniewem Żakiewiczem.
- W III kwartale zorganizowano w Studium Medycznym w Opolu i Branicach kurs z zakresu biblioterapii, przygotowujący do pracy w placówkach bibliotecznych służby zdrowia.

Rok 1977

- 1 XI Dyrektorem zostaje mgr Władysław Wąsiel, zaś stanowisko wicedyr. obejmuje mgr Roman Sękowski.
- W maju w hallu Teatru im. J. Kochanowskiego WBP urządziła wystawę "25-lecie Trybuny Odrzańskiej" oraz ogłosiła konkurs dla dzieci pod hasłem "I ty możesz zostać dziennikarzem".
- Z inicjatywy POP PZPR utworzono zespół szkoleniowo-dyskusyjny.
- "Pomagamy Sobie w Pracy" zaczęło się ukazywać jako półrocznik.
- Wydano trzy druki bibliofilskie: Jan Pokrzywa "Trzy obrazy z życia wiejskiego" (pierwodruk, Namysłów 1853), "Wyznanie narodowe Śląska. Głos jego poezji" (pierwodruk, Namysłów 1953), "Wyznanie narodowe Śląska. Głos jego poezji" (pierwodruk 1919), Juliusz Słowacki "Listy do Małki" (Mikołów 1910).

Rok 1978

- 9 V otwarto nową filię biblioteczną w Szpitalu Onkologicznym.
- Zorganizowano wystawę książek w salonie BWA z okazji rocznicy zjednoczenia polskiego ruchu robotniczego.
- Odbywały się konkursy czytelnicze "Cała rodzina czyta" oraz "Dobry powieści, który miał wpływ na moje życie".
- Wydano dwa druki bibliofilskie: Kazimierza Ligonia "Poeci Górnego Śląska" (pierwodruk 1919) oraz Wojciecha Bogusławskiego "Młodość uszczęśliwiona" (pierwodruk 1778).
- W spotkaniach z czytelnikami brali udział m.in. Tadeusz Nowak, Wiesław Myśliwski, Zygmunt Trziszka, Marion Pilot, Zbigniew Domino, Ryszard Hajduk, Jan Goczół, dr Zbyszko Bednorz oraz prof. Franciszek Hawranek.

Rok 1979

- 12-13 III obradowała w Opolu sekcja Bibliotek Szpitalnych ZG SBP. Goście zwiedzili biblioteki szpitalne.
- 30 III Oddział Muzyczny i Zbiorów Audiowizualnych otrzymał większy kolokaj przy ul. Zamkowej 1, składający się z 5 pomieszczeń, w tym czytelnia i pokoju do nagrań.

- 28 IV - 10 V w hallu Teatru im. J. Kochanowskiego zorganizowano wystawę "Powstania śląskie w literaturze i dokumentacji".
- 30 V WBP przy współudziale WSP zorganizowała konferencję naukową nt. "Funkcje współczesnej literatury i biblioteki dla dzieci".
- 24 IX odbyły się wybory do Rady Zakładowej Zw. Zaw. PKiSz. Przewodniczącą została Danuta Branicka.
- 1 X utworzono Samodzielny Oddział Bibliografii Regionalnej, którego podstawowym zadaniem będzie opracowywanie bieżącej przedmiotowej "Bibliografii Województwa Opolskiego", która będzie wydawana jako rocznik.
- Wydano "Katalog mikrofilmów WBP. Cz. 1. 1970-1973".
- W Wyższej Szkole Pedagogicznej w Opolu opracowano dwie prace magisterskie o WBP: Franciszka Cedrycha "Monografia Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. E. Smółki w Opolu. 1950-1975" i Andrzeja Kroka "Pomagamy Sobie w Pracy" w latach 1956-1976. Zarys monograficzny".

Rok 1980

- Otwarto nowe filie biblioteczne na Osiedlu ZWM oraz w Szpitalu Przeciwgruźliczym.
- 28 V podsumowano konkurs na najlepszy punkt biblioteczny w woj. opolskim.
- W WBP goszczono bibliotekarzy z Drezna, Poczdamu, Białogrodu, Lublina, Leszna, Wrocławia i Łodzi.
- Przekazano 1000 książek dla Domu Kombatanta w Opolu oraz ponad 100 tomów dla dzieci w Prewentorium w Suchym Borze (ofiarowanych przez czytelników).
- W listopadzie przy WBP powstał NSZZ "Solidarność", liczący 63 członków. Przewodniczącym Komisji Zakładowej został mgr Franciszek Cedrych.
- Wydano 9 tom serii bibliofilskiej oraz informator "Działalność bibliotek publicznych w woj. opolskim".
- Zorganizowano 145 spotkań autorskich i 30 odczytów. Goszczono m.in. Michała Rusinka, Krzysztofa Gasior-owskiego, Aleksandra Krawczuka, Bolesława Lubosza, Juliana Kawalca, Józefa Barana, Napoleona Mitraszewskiego, Martę Wesółską.
- Obsada WBP: 80 pracowników etatowych i 71 ryczałtowych.
- Biblioteka składała się z następujących komórek: Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów, Działu Udostępniania, Samodzielnego Oddziału Zbiorów Naukowych i Katalogów, Działu Zbiorów Specjalnych i Zabytkowych, Działu Informacyjno-Bibliograficznego, Samodzielnego Oddziału Bibliografii Regionalnej, Działu Instrukcyjno-Metodycznego, Działu Zbiorów Rezerwowych, Działu Konserwacji Zbiorów i Małej Poligrafii, Samodzielnego Oddziału Służby Pracowniczej, Działu Ekonomiczno-Finansowego, Działu Administracyjno-Gospodarczego oraz 23 placówek i filii bibliotecznych w Opolu.

Tabela - Rozwój działalności WBP

Wyszczególnienie	L a t a				
	1951	1960	1970	1975	1980
Zbiory w wol.	1 600	78 263	183 259	266 939	374 818 zb.sp. 37 667

Czasopisma /ilość tyt./	63	125	246	-	473

Czytelnicy	-	7 044	17 842	27 672	26 607

Wypożyczenia	-	143 143	300 755	518 078	609 982

L i t e r a t u r a

1. Cedrych Franciszek: Monografia Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. E. Smółki w Opolu. 1950-1970. Praca magisterska. Opole. Wyższa Szkoła Pedagogiczna 1979, 127 s. /maszynopis/.
2. Faber Mieczysław: Kronika. Pomagamy Sobie w Pracy 1975-1980 R. 20-25.
3. Lisińska-Tokarska Anna: Biblioteki publiczne woj. opolskiego w latach 1945-1974. Kronika ważniejszych wydarzeń. Pomagamy Sobie w Pracy 1975. R. 20 nr 2, s. 75-84.

K R O N I K A

(czerwiec 1980 - kwiecień 1981 r.)

Nowe placówki biblioteczne

W drugim półroczu 1980 rozpoczęły działalność filie biblioteczne: w Górkach gm. Prószków, w Mosznej gm. Strzeloczki, w Podlesiu gm. Cisek, w Wierzbii gm. Łambinowice oraz w Namysłowie, Kędzierzynie-Koźlu i Opolu.

Bibliotekarze studiuja

W 1980 r. ukończyły studia zaoczne z zakresu bibliotekoznawstwa na Uniwersytecie Śląskim - Anna Śliwińska i Anna Jędrzejewska z WBP oraz Krystyna Wieszczyńska z MiGBP w Zawadzkiem; na Uniwersytecie Wrocławskim - Renata Kocot (WBP). Studium podyplomowe na wrocławskiej uczelni z dziedziny bibliotekoznawstwa ukończyły Krystyna Głęb i Joanna Czarkowska-Pasierbińska (WBP).

Jubilaci i weterani

25-lecie pracy w bibliotekach obchodzili w 1980 r.

- Alfreda Dańko (MiGBP Otmuchów - Filia Wójcice)

- Helena Ostrowska (WBP)

w 1981 r.

- Stanisława Sagan (WBP)

- Hildegarda Misz (WBP)

- Teresa Ulmer (MiGBP - Nysa)

Na emeryturę przeszły w 1980 r. Anna Gach z MiGBP w Białej

i Zofia Humeniuk z MiGBP w Otmuchowie.

Zmiany kadrowe

W lutym 1981 r. dyrektorem MiGBP w Brzegu mianowano Ewę Truss. Aniela Moszowska podjęła pracę na stanowisku dyrektora MiGBP w Lewinie Brzeskim.

Oznaczenia i wyróżnienia pracowników bibliotek

Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski:

- Władysław Wąsiel (WBP) - 1980 r.

Srebrny Krzyż Zasługi:

- Danuta Branicka (WBP) - 1980 r.

Medal Komisji Edukacji Narodowej:

- Roman Sękowski (WBP) - 1981 r.

Zasłużony Działacz Kultury:

(odznaka przyznana w 1980 r.)

- Janina Boruta (MiGBP - Brzeg)

- Julia Wilk (GBP - Korfantów)

(odznaka przyznana w 1981 r.)

- Władysław Suda (MiGBP Buczyna - Filia w Prószkach).

Dyplom Uznania Wojewody Opolskiego:

(przyznany w 1980 r.)

- Krystyna Głał (WBP)
- Halina Kała (MiGBP - Strzelce Opolskie)
- Zofia Krakowiak (GBP Domaszowice - Filia Strzelce Namysłowskie)
- Teresa Kukielka (GBP - Cisek)
- Stanisława Sagan (WBP)
- Małgorzata Skrzypczak (WBP)
- Maria Starzyńska (społeczny opiekun punktu bibliotecznego w Goli gm. Świerczów)
- Emilia Wrowiewicz (MiGBP - Lewin Brzeski)

Wydawnictwa Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej

W listopadzie 1980 r. ukazał się 12 tom serii bibliofilskiej wydanej wspólnie z Opolskim Oddziałem Towarzystwa Przyjaciół Książki: "Bard oswojonej Polski" - pierwodruk 1830 r.

W marcu 1981 r. wydano tekę pt. "Plebiscyt na Górnym Śląsku - marzec 1921" zawierającą faksymile 13 ulotek i karty do głosowania. Nakład 300 egz.

Prace nad bibliografią regionalną w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej

W Samodzielnym Oddziale Bibliografii Regionalnej opracowano w roku ubiegłym ponad 3200 opisów książek i artykułów do bieżącej przedmiotowej "Bibliografii Województwa Opolskiego" za 1980 r. BWO zawierać będzie nie tylko druki i materiały z blisko 700 czasopism, lecz również niepublikowane prace naukowe, doktorskie, a także magisterskie.

WBP proponuje informację adresowaną

Dział Informacyjno-Bibliograficzny rozpoczął w IV kwartale 1980 r. opracowywanie informacji adresowanej; do instytucji przesyłane są na bieżąco wykazy nowych książek i artykułów na tematy zamówione przez czytelników. Z tej formy usług informacyjnych korzystają już niektórzy dziennikarze opolscy oraz pracownicy placówek kulturalnych.

Imprezy w placówkach WBP

Oddział Muzyczny i Zbiorów Audiowizualnych zorganizował 22 VI 1980 r. - pierwszą giełdę płyt.

W Filii nr 12 /szpital/ urządzono w czerwcu 1980 r. wystawę malarstwa Haliny Gąszczynskiej z WBP.

W Filii nr 11 /szpital/ odbyły się dwukrotnie występy aktorów Opolskiego Teatru Lalek - dla małych pacjentów (1980 r.).

"Kronika biblioteki - obrazem jej rozwoju"

W konkursie zorganizowanym przez WBP uczestniczyło 20 placówek bibliotecznych. W grudniu 1980 r. ogłoszono wyniki:

i nagrodę otrzymały: Elżbieta Schaforz i Stanisława Kabat z Oddziału Dziecięcego MiGBP w Nysie, II - Teresa Kukielka z GBP w Cisku, III - Elżbieta Romińska i Elżbieta Schaforz z MEP w Nysie.

"Orle Pióro 1980"

W plebiscycie ogłoszonym przez redakcję "Płomyka" uczestniczyły 24 biblioteki publiczne z Opolszczyzny. WBP w Opolu otrzymała z redakcji dyplom za pomoc w organizacji konkursu. Jedną z 10 pa-

miałkowych odznak plebiscytu przyznano czytelnikowi z Opola - Wojciechowi Rerichowi.

"Moja książka roku"

W konkursie zorganizowanym przez WBP w 1980 r. dla czytelników do lat 15-tu, za najciekawszą książkę uznano "Przygody Tomka na Czarnym Łądzie" - Alfreda Szklarskiego.

Spółeczni popularyzatorzy książki

Biblioteki publiczne w woj. opolskim prowadziły w 1980 r. ponad 630 punktów bibliotecznych. Korzystało z nich ok. 53 000 czytelników. Efekty te uzyskano dzięki pracy społecznej ofiarnych miłośników książki. Należy do nich Bronisława Gąsior z Gogolina (Wygody), która od 20 lat prowadzi punkt biblioteczny we własnym mieszkaniu, składającym się z pokoju i kuchni. Z punktu korzysta około 60 osób.

Przeszło 15 lat popularyzuje książkę na wsi Gertruda Kamrat z miejscowości Ogiernicze k. Białej.

Punkt biblioteczny w Czechosłowacji

MiGBP w Głucholazach utworzyła punkt w miejscowości Vrbno, w rejonie przygranicznym. Korzystają z niego Polki pracujące w Zakładach Tworzyw Sztucznych. Punkt prowadzi Teresa Zagawa. Księgozbiór liczy ok. 80 tomów.

Ogólnopolskie seminarium w Opolu

W dniach 23-25 lutego 1981 r. odbyło się seminarium poświęcone aktualnym problemom działalności instrukcyjnej wojewódzkich bibliotek publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem opieki nad placówkami na wsi. Organizatorem spotkania, w którym uczestniczyli kierownicy działów IM WBP, było Ministerstwo Kultury i Sztuki przy współpracy WBP w Opolu.

Kurs dla bibliotekarzy

Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP zorganizował we wrześniu 1980 r. kurs wstępny dla nowo zatrudnionych pracowników. W zajęciach trwających 5 dni uczestniczyło 21 osób.

Praktyki studenckie w WBP

W trzecim kwartale 1980 r. odbywali praktyki czterej studenci bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego i trzej z WSP w Krakowie.

Zakres wykonywanych prac: gromadzenie i opracowywanie zbiorów.

Seminarium w Jarocinie

W czerwcu 1980 r. odbyło się w Państwowym Ośrodku Kształcenia Bibliotekarzy ogólnopolskie seminarium poświęcone działalności bibliotek na rzecz ludzi Trzeciego Wieku. Zajęcia m.in. prowadziła Janina Kościów z WBP, która opracowała również projekt programu szkolenia.

Wymiana doświadczeń

W WBP i bibliotekach miejskich i gminnych w naszym województwie przebywali we wrześniu 1980 - bibliotekarze z MBP w Łodzi, w październiku pracownicy bibliotek z woj. zielonogórskiego.

NSZZ "Solidarność" w WBP

W październiku 1980 r. powstała w WBP zakładowa organizacja NSZZ "Solidarność". Wybrano komisję zakładową w składzie: przewod. - Franciszek Cedrych, wiceprzew. Feliks Smaczniak, sekret. - Maria Cmak, członkowie: Teresa Jakubczak, Piotr Polus, Jerzy Rotko.

Nowe władze opolskiego okręgu =BP

Na konferencji sprawozdawczo-wyborczej w dniu 16 II 1981 r. wybrano:

- przewodniczący	- Janina Kościów (WBP)
- wiceprzewodnicząca	- Alicja Tomalska (WSI)
- "	- Wanda Matwiejczuk (WSP)
- sekretarz	- Joanna Czarkowska-Pasierbińska (WBP)

Delegaci na Krajowy Zjazd:

- Barbara Staszowa	(Pedag. Biblioteka Wojewódzka)
- Jadwiga Grala	(WSI)
- Feliks Smaczniak	(WBP)
- Henryk Ostrowski	(MiG BP - Kluczbork)

Opolanie na VIII Zjeździe SBP

W Zjeździe, który odbył się w końcu września 1980 r. w Poznaniu uczestniczyli: Roman Sękowski i Joanna Czarkowska-Pasierbińska. Zarząd Okręgu SBP w Opolu wyróżniony został Dyplomem Honorowym Ministra Kultury i Sztuki.

Spotkanie z dyrektorem Instytutu Książki i Czytelnictwa Biblioteki Narodowej

Na spotkaniu zorganizowanym przez ZO SBP w lutym 1981 r. doc. Jadwiga Kotodziejska mówiła o aktualnych problemach działalności Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich oraz bibliotek w naszym kraju. W spotkaniu uczestniczyło ponad 40 pracowników z opolskich placówek bibliotecznych.

Wędrówki po Beskidach

Podobnie, jak w roku ubiegłym, pracownicy WBP uczestniczyli w rajdzie turystycznym zorganizowanym przez WBP w Bielsku-Białej w końcu sierpnia 1980 r. Wędrówki po malowniczych szlakach Beskidu Śląskiego i Żywieckiego dostarczyły niezapomnianych wrażeń grupie liczącej 7 osób.

Oprac. Mieczysław Faber

Spis treści

C e d r y c h F. Trzydzieści lat działalności Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. E.Smołki w Opolu	3
K o ś c i ó w J. Wojewódzka Biblioteka Publiczna w oczach użytkowników i współpracowników	13
F a b e r M. Działalność informacyjna Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu	21
M o ś c i ó w J. Wydawnictwa Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej	31
G ł o b M. Zamek w Rogowie Opolskim. Biblioteka /Jego dzieje i współczesna rola/	39
G o s z c z y Ń s k a H. Opolskie Koło Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich	43
M o r d y Ń s k a R. Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu /Kronika ważniejszych wydarzeń/	47
Kronika / czerwiec 1980 - kwiecień 1981 r. /	57

